

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

IV. évfolyam 8. szám

<http://www.szikszi.hu/isk/gellert/>

1997. augusztus

SZENT ISTVÁN ÜZENETÉNEK SZELLEMEBEN...

Augusztus 20. legnagyobb nemzeti ünnepünkön első Szent királyunkat, az államalapítót, az apostolt ünnepeljük. Az ő elszántsága, kemény elkötelezettsége nélkül nem volna haza itt a Kárpát medencében, itt az Alföld közepén, a Körösök partján a magyarság számára.

Azt az államférfit ünnepeljük, aki ezer év távlatából is hiteles és időálló törvényeket, államot alkotott, jövőt, a jövőben pedig reményt teremtett. Meglátta, hogy keletre már nincs visszaút, a Nyugat pedig - ha idegenek maradunk számára - elpusztít.

De ma ünnepeljük a jelent és a jövőt biztosító emberi munka gyümölcsét, létünk elengedhetetlen feltételét - az új kenyeret is, és ezen a napon ünnepeljük újkori állami létünk, demokráciánk alappilléret - alkotmányunkat is.

Szent István az az államférfi, az a bölcs, aki sziklára építette valamennyiünk házáat, a hazát, s bár az sok-sok szenvedés és verejték árán épült, időállóan bizonyult. Időállóan, mert összetartotta a rengeteg munka, megpróbáltatás és a jövőbe vetett hit. Ez a szentistváni hit, lelkiület és elkötelezettség adott erőt a megpróbáltatásokban.

Jövőt építő törekvésünkben tehát ma is arra kell figyelni, ami Szent Istvánnak örökéből élet- és alkotórőként hasznosítható, ami segíthet múltunkat és jelenünket a maga teljességében úgy megélni, hogy legyen erőnk célunkat a jövő horizontján kijelölve következetesen megvalósítani. A cél felé haladtunkban legyen elég megértésünk, türelmünk egymás iránt, soha fel nem adva elveinket, elképzeléseinket.

Szent Istvánnak, és történelmünk nagyjainak jelentősége éppen abban rejlik, hogy a nemzeti létkérdésekben világosan felismerték a megoldás jövőt jelentő útjait.

E folyamatban - a nemzet érdekében - felül tudtak emelkedni széthúzáson, megrontottságon, egyéni érdekeken, emberi gyengeségen. Világosan látták, hogy itt a nyugat és kelet határán csak akkor lehet jövőnk, ha európaiakká válunk, de újra és újra átéljük gyökereinket, keleti kötődésünket, s azokat a kor követelményeikhez igazítva megtartjuk.

De azt is felismerték, hogy mindig csak a saját erőnkre támaszkodhatunk, hogy életünk minden percének kettős szorításában csakis belső tartalékaink mozgósításával, lehetőségeink és tehetőségünk maximális kiaknázásával lehet csak remény

fennmaradásunkra. Mindig tudatában voltak, hogy van igazi történelmi múltunk! Van felvállalható szellemi örökségünk! Népünk tehetséges, nagy munkabírási, ötletes találemény, kitartó a megpróbáltatásokban. Ez az a sziklaalap, amelyre építhetünk.

Most újra nehéz éveket élünk, kísértenek, "az elmúlt századok". Gondjaink sokasodnak, megosztottságunk növekszik, a jövő megítélése egyre bizonytalanabb.

A napról-napra növekvő adósságteher következtében benőtt, szűkülő gazdaságban kevesek hatalmas vagyonokat gyűtenek, a társadalom többsége pedig a kevesek számára kiszolgáltatottan, szegénységben él, a létminimumon, vagy éppen az alatt tengődik.

Gyermekeink, unokáink jövőjének lehetőségeit alapjaiban veszélyeztető egyre rosszabbul ellátott oktatást és szociálpolitikát kényszerítenek ránk.

Egyéni teherbíró képességünk végső határához jutva, újra a megosztottság, a jövőtől való félelem lett a társadalomban a meghatározó.

A hétköznapok rohanásában, a temérdek bizonytalanság közepette nincs idő, nincs központi akarat a nemzeti tudat, a hazaszeretet ismételt kimunkálására!

A társadalomban a rend és a fegyelem, a közbiztonság hiánya szétrombolja erkölcsünket, értékeinket.

Bármennyire nehéz is a jelen, bármennyire megosztottak vagyunk is a tettekben, Szent István üzenetének szellemében közös házáat kell építenünk, csak egy közös jövőben reménykedhetünk.

Csakis az összefogás adhat erőt, hogy végig tudjunk menni az Európába vezető úton.

De ehhez újra fel kell emelni a nemzet zászlaját! Új célokat, mindenkinek esélyt biztosító jövőt kell kitűznünk, új megacélozott nemzeti tudatot kell építenünk!

Kérjük tehát a magyarok Istenét, hogy jövőt formáló népének küldjön Szent István-i jellemű, tudású és elkötelezettségű államférfiakat, adjon zavartalan, alkotó munkásnapokat, a nemzeti ünnep igazi üzenetét megértő és tettekre váltó, dolgos, összefogni képes magyarokat.

Dr. LATORCAI JÁNOS

Prokopp Péter alkotása

SZENT ISTVÁN KIRÁLY

Halál bére mindenkor az élet.
Mit tehetél volna Vajkól-István,
hogy megváltsd néped szinte tisztán?
Koppány horkával csapoltad a véred...

Templomokkal, tudós iskolákkal,
gazdagult, de, ha rend kívánta
korbácsot is látott latrok háta,
évezredünk fénylik koronáddal.

S mert letört a lilium-virágod,
Imre herceggel ingott a jövőndő,
Boldogasszonyok népet s hazádot

felajánlottad. Kegyelmeiben élünk
száz vész múltán. Országépítőnk,
Szent István király - imádkozzál értünk!

1996. VIII. 19.

TÍMÁR MÁTÉ

Önnnek joga van tudni...

... hogy a PRO PATRIA Összefogás a Kereszténydemokráciáért Egyesület, amelynek 165 tagjából 36 fő gyomaendrődi, június 28.-án tartotta I. közgyűlését Budapesten. A közgyűlésen megjelent létszám biztosította a közgyűlés szavazatképességét. Elfogadásra került a 97. évi költségvetés, megválasztottuk a 20 tagú vezetőséget, a 3 társelnököt, jóváhagytuk az SZMSZ-t. Nagy érdeklődéssel hallgattuk prof. Dr. Kis-Rigó László előadását, majd a hozzászólásokat. Csak néhány gondolatot idézünk fel az előadásokból és hozzászólásokból: - helyszűke miatt -

A keresztény politikusnak minőségi többséget kell nyújtani! A közösségeknek aktív tag-

jaivá kell válnunk... Feladatunk a kereszténydemokrata értékrend megmentése, és ismeretése, terjesztése, a nemzetközi szabályok elfogadása... A politikusok érzék utol a választókat, akik már elindultak valamilyen irányba... Az alapvető emberi értékek: az igazságosság, szolidaritás, képesség a párbeszédre... A közjában hinni kell, és aszerint cselekedni... Minden dolgot lélekkel kell megtölteni, és mindenkinek a maga helyén kell tenni a dolgát... Célunk, a kereszténydemokrácia hiteles képviselője... Céltévesztett világban kell munkálkodnunk...

Nemzeti sorskérdés, 1965-től kevesebben születnek, mint ahányam meghalnak. Ha ez így

marad, 2070-ben már nem lesz életképes a társadalom. A fogyasztás által kívülről vezérelt, belső tartalom nélküli világ lett a kádári konszolidáció eredménye... A kereszténydemokrácia önálló politikai eszme... Pogány világban élünk, ezért is fontos, hogy hiteles, programja legyen a magyar kereszténydemokráciának. A KDNP Barankovics platformja a Barankovics eszme és irányvonal folytatója kíván lenni... A hiteles keresztény politikus nem szabadhatja fel a szabadság, egyenlőség, testvériség gondolatát, ez együtt egységben szolgálhatja azt a tényt, hogy az ember egyszeri és megismételhetetlen érték... A magyar keresztény jövő építésének záloga kell hogy legyen ez az Egyesülés, hiszen a politika színtere a kis közösségekben van.

Kedves Olvasók!

Félévszázados évfordulója van idén a Magyar Demokrata Néppárt választási győzelmének

A Néppárt 1947-es választási sikere, az országgyűlésben 18 hónapos ellenzéki szerepe nemcsak hazai, hanem európai viszonylatban is történelmi jelentőségű. Az 50 éves évfordulóra nekünk, kereszténydemokratáknak méltóan kell emlékeznünk! Mi lenne méltóbb emlékezés, mint visszaidézni a párt megalakulásának, múltjának legfontosabb eseményeit, és a múlt gyökerei alapján meghatározni a jelen feladatait. Hála Istennek élnek és dolgoznak még néhányan a mai magyar közéletben, akik tagjai voltak a Néppártnak. Mint országgyűlési képviselő dolgozik Dr Varga László, és dr. Keresztes Sándor, alapítványok, önkormányzati testületek kurátorai, képviselői Kovács K Zoltán, és Grigássy László. Az ők írásait, visszaemlékezéseit, beszédeit, mint forrást használjuk a Néppárt történetének ismertetésében, amit a *Városunk* újság olvasóinak tisztelettel ajánlunk.

A Demokrata Néppárt történetének ismertetését az 1943-as évvel kezdjük. Ezekben az években a bel- és külpolitikai helyzetet reálisan értékelők felismerték, hogy Magyarország Németország oldalán elveszti a háborút. A magyar közéletnek új, korszerű programra lesz szüksége. Serédi hercegprímás és Apor Vilmos győri püspök meghatározó szerepet játszottak abban, hogy 1943. aug. 23.-án Győrben Apor püspök palotájában 23-an létre hoztak egy titkos munkaközösség jelleggel működő Katolikus Szociális Népmozgalmat. Ügyvezetője Kerkai Jenő SJ lett, szellemi vezére Kovrig Béla volt. Kerkai Jenő zalai molnársaládból származott. 1935-ben, Innsbruckban szentelték pappá. Nagy Tőhötöm paptársával és két világi munkatárssal, Farkas Györggyel, és az endrődi születésű Ugrin Józseffel megkezdték a magyar parasztfiatalág szervezését. E munka 10 éves eredménye lett a félmillió tagot számláló 20 bentlakásos Népfőiskolával rendelkező KALOT mozgalom. A több mint 2500 községben megszervezett jól képzett vezetőkkel rendelkező ifjúsági reformmozgalom lett a későbbiek során a Demokrata Néppárt legerősebb társadalmi bázisa. Kerkai, Farkas, Ugrin világos feladat-látása, erős akarata, kiváló szervezőképessége, erős egyénisége volt az a hajtóerő, amely döntő tényező lett a magyar kereszténydemokrácia út-keresésében. A Katolikus szociális Népmozgalom alapítói magukévá tették azt a gyakorlati útmutatást is nyújtó politikai programot, amelyet Kovrig professzor mellett Kerék Mihály agrárpolitikai író, Cser János kultúrpolitikai szakértő és Tóth József főiskolai tanár dolgoztak ki. A 3 kötetes munka címe volt: MAGYAR TÁRSADALOMPOLITIKA, ebben mintegy 600 oldalon felvázolták a magyar társadalom egészét felölelő reformpolitika tervét. A helyi önkormányzatokra épülő demokrácia, gazdasági téren pedig a közjó érdekeit védő, de az egyéni kezdeményezést és versenyt meg nem fojtó irányított piacgazdálkodás mellett törtek lándzsát. Különösen figyelemreméltó a kiváló agrárszakértő Kerék Mihály földreform tervezete, amelyek megvalósításával

350-400 ezer család jutott volna életképes paraszti gazdasághoz. Emellett a szerzők egy 10 éves program keretében javasolták a falusi társadalom, a "magyar ugar" egyéb, évszázadok óta húzóódo létproblémájának a falusi társadalom felemelésének megoldását házhely. és háztáji kert juttatással, a belterjes gazdaság és gépesítés elősegítésével, valamint a falusi népfelleg munkaerejének tervszerű felhasználásával a gyáripar fejlesztése révén. Leírták, még a jövő kultúrpolitikai és nevelésügyi reformgondolatokat is. Fontos szerepet kapott a programban a magyar társadalom lelki-erkölcsi megújulásának terve. Ahhoz, hogy a nemzet valamennyi néprétege emelkedjék kulturális és gazdasági téren, mindenekelőtt szükségesnek vélték fejleszteni a társadalom egyes tagjainak és rétegeinek hivatástudatát és felelősségérzetét. Véleményük szerint a gyökeres reformok szempontjából nem annyira az alkotmány írott betűje a mérvadó. A legmegfelelőbb államforma kérdése is végeredményben a helytől, kortól, és a körülményektől függ. A lényeg: az alapvető emberi jogok biztosítása és egy új, szociális államrend kialakítása, egyidőben a nép szellemi és erkölcsi felemelésével. A legjobb alkotmány az - hangsúlyozták - amely leginkább elősegíti az erény uralmát, amint ezt Széchenyi István több mint 100 évvel ezelőtt már megállapította. Sajnos mire ez a 3 kötetes program elkészült, már 1944 májusát írták. Magyarország már német katonai megszállás alatt állt, és ez a munka már csak titkos nyomdában készülhetett el és csak titokban tudták terjeszteni. Mint rövid ismertetésünkben is kiolvasható, a reformjavaslatok radikális változást terveztek. Ezzel természetesen nem értett mindenki egyet sem a Katolikus Szociális Népmozgalomban, sem a későbbiek során az új Keresztény Demokrata Néppártnban. A nemzeti ellenállás 1944 őszén határozott formát öltött. Kovrig Béla és Pálffy József 44 októberében felkeresték Serédi primást, és meggyőzték arról, hogy sürgős a tervbe vett Kereszténydemokrata Néppárt megalakítása, és az, hogy az új párt részt vegyen az ellenállásban, illetve a Magyar Front tevékenységében. Az ellenállás vezetői - köztük Pálffy is - még aznap, okt. 11.-én éjjel titkos kihallgatásra jelentkeztek Horthy kormányzónál a várban és memorandumot nyújtottak át a Magyar Front nevében, amelyben követelték az ország kiválását a háborúból. Ekkor szóba került egy koalíciós kormány terve is, amelyben részt vett volna a tervezett Kereszténydemokrata Néppárt is. Az ország német megszállásával, az ellenzéki politikusok földalatti tevékenységgel, üldözésével magyarázható, hogy a magyar Kereszténydemokrata Néppárt alapításának pontos ideje és részletei nem bizonyíthatók kellő hitelességgel. Varga László írása szerint az ő lakásán illegálisan találkoztak a kereszténydemokraták, ahol is, 1944. november 30.-án Kovrig Béla felolvasta az alapító jegyzőkönyvet. Kovrig Béla kézírata szerint a KDNP 1944. október 13.-án alakult meg. Az értekezlet egyhangú határozattal meghívta a rejtékhelyen élő Barankovics Istvánt, a Magyar Nemzet főszerkesztőjét az új párt intézőbizottságába.

* HÍREK, KÖZLEMÉNYEK * HÍREK, KÖZLEMÉNYEK * HÍREK *

Az elmúlt év őszén a Zeneiskola jubileumi hangversenyén szerepelt női kórus augusztus 15-én a Református Egyház Gyülekezeti termében tartja első közös próbáját. Kérjük a kórustagok megjelenését 18 órakor.

Hunyva Alajosné

Az endrődi templom Göteborgban

Büszkén mutattam városunk újságját...

Június első napjaiban munkám révén Svédországban jártam egy konferencián. A terem egyik sarkában az Internetre kapcsolva egy számítógép állt a résztvevők rendelkezésére. Eszembe jutott a VÁROSUNK. Felhívtam a plébános urat, aki megadta nekem az Internet címét. Beirtam, és néhány másodperc múlva megjelent a színes képernyőn a magyar és gyomaendrődi címer, majd az endrődi templom és a VÁROSUNK legújabb júniusi száma. Kollégáim nézték, amint a monitor előtt ügyködök, majd

érdeklődésükre büszkén mutattam szülővárosom újságját.

És én, magam, ott a távolban, messzi északon éreztem át ennek a hihetetlenül gyors és az egész földet átfogó információs rendszernek a jelentőségét, és azt, hogy a mi országunk, s benne a mi kis városunk hírei egy szempillantás alatt láthatóvá váltak, s válnak mindenütt az egész világon.

GIRICZ LÁSZLÓ

Nyugdíjba ment a város "napszámosa"

Július 15-ikével ment nyugdíjba Hornok Lajosné Németh Eszter, a Városi Könyvtár hosszú idő óta vezetője, a nagyhirű Honismereti Egyesület alapítója, az "Endrődi Füzetek" szerkesztője, a "Városunk" szerkesztőségének tagja, és ki tudná még felsorolni a sok-sok működési területet.

A Városunk szerkesztőségének nevében kívánunk ez alkalomból Eszternek boldog és termékeny nyugdíjas éveket! Tehát nem búcsúzunk, hanem Isten hozott-at mondunk.

VÁROSUNK SZERKESZTŐSÉGE

Részletek Ungvölgyi Jánoshoz és a szerkesztőséghez írt levélből

Kedves János, és az újság-szerkesztőség minden tagja!

"Nagy szeretettel köszönöm azt a kedvességet, amit fiamnak adtatok! Igazán örömben kicsordult a könny szememből... Így aztán meg volt a nagy öröm, a mai nap déli posta érkezésével hozzám jövő, mindig nehezen várt újságotok... Ugyancsak nagyon szépen köszönöm azt a szép "Anyák napjára" írott verseket Iványi Máriának. Egyben kérem, bo-

csáss meg, hogy előzetes engedélyed nélkül, lefénymásoltattam 5 példányban és a közeli ismerősök gyermekeinek adtam, hogy anyák napjára tanulják meg ezeket a szép verseket. Természetesen a vers mindenütt vitte magával a költő nevét is!..

...ezek a versek valóban igazolják, hogy a kultúra nem öncél, hanem közkinccs! Köszönöm szépen azt a lehetőséget, hogy ezekkel a versekkel találkozhatam. Örömmel olvasok az endrődiek társadalmi életének minden mozzanatáról...

*Harnos Imre és neje Rózsika
1997. június hó 10-én*

INTERNET-en érkezett

Feladó: Szabó E. Zoltán Amerikából

"...Én és segítségemmel a család a honlapot (Városunkat Szerk.) az első betűtől az utolsóig olvassuk, átnézzük és legalább hetente egyszer látogatjuk. Az életünk legszebb ajándéka volt az, amikor egy hideg hóviharos téli reggelen, keresve Hunyafalu és Gyomaendrőd szavakat, az otthonlapra rábukkantunk. Ettől a naptól kezdve életünk boldogabb lett."

A KÖZÖSSÉGI HÁZ PROGRAMJA

Az előrehozott lapzártá miatt csupán nagy vonalakban adhatunk tájékoztatást az augusztusi programunkról, mely szerint:

- rendszeresen működnek állandó csoportjaink foglalkozásai,
- 2-től 12-ig KÉZMŰVES TÁBOR

benne: - nemezés,
- szövés,
- tűzzománc készítés.

Rendszeresen működő csoportok, közösségek 1997 nyarán a Közösségi házban:

Minden hétfőn, 18 - 22 óráig: Nyugdíjas Klub.

Minden hétfőn, 19.30 - 20.30-ig: Aerobic torna.

Minden szerdán, 18 - 21 óráig: Magányosok Klubja.

Minden hó első hétfőjén 18 órától a KDNP gyűlése

Minden hó utolsó szerdáján 19 órától: Kisgazda Párt gyűlése.

Minden csütörtökön 19.30 - 20.30-ig: Aerobic torna.

Minden második csütörtökön 19 - 22 óráig: Gazdakör

Gyomán a volt szolgáltató ház helyén

MEGNYITOTTUK

A piktör boltot

Címünk: Gyomaendrőd Fő út 204.

Telefon: 66-386-611.

- festékek, lakkok, ecsetek -

- szerszámok, csavarok,
szegek

- ragasztók, zárok, vasalások
- és linóleumok

*Padló burkoló lapokat mintá
után értékesítünk!*

Üzletünkben kaphatók:

Nagy választékkal várjuk kedves vásárlóinkat!

In memoriam

„Eredj, ha tudsz, eredj, ha gondolod
Hogy odakinn a világban nem ácsól
Szívedből az élő, érző fából
Az emlékezés új kereszteteket.”

Reményik Sándor

Harsányi László főjegyző

1887. Arad - Mácsa,

1950. ENDRŐD.

Heten voltak fiútestvérek. Elemi iskoláit szülőföldjén végezte. Édesanyja papi pályára szánta a szelíd alaptermészetű, kellemes megjelenésű fiút. Novicius lett. Azonban felszentelés előtt megvált hivatásától. A család mégsem maradt egyházi személy nélkül, mert bátyja, Frigyes, a papi hivatást választotta. Szegeden szentelték az Úr szolgálatára. Belépett a minorita rendbe. A szerzetesrendek szétszórása után Endrődön segédkezett az egyházi szolgálatban Daszkál atyánál.

"László iskolái: gimnáziumi érettségi, községi közigazgatási államvizsga és levéltárnoki szakvizsga. Anyanyelvén kívül a német nyelvet írásban és szóban bírta."

1914-ben lépett házasságra Bélteky Ilmával. Házasságukból két fiú és egy lány született. Az elsőszülött kisgyermekként halt meg.

Munkahelyei: Okány, Füzesgyarmat, Endrőd. Mindenütt főjegyzőként dolgozott.

1923-ból keltezett, az okányi előjáróság által kiadott bizonyítványban a következők olvashatók Harsányi Lászlóról:

"Szorgalmas, fáradhatatlan, komoly tudású vezető. Népszerűségét bizonyítja, hogy a főjegyzői állásban, úgy népköztársaság, mint a kommun és román megszállás alatt mindvégig megmaradt, és hogy ezen nehéz időkben sem hivatalos, sem magán életében a magyar állami és nemzeti eszmével

összeütközésbe nem jött, mérsékelt magatartásával a túlzásokat meghíúsította, a megszállás alatt pedig magát színmagyar községe érdekében magyarságával ismételten exponálta, mely viselete órá nézve csaknem végzetes következményekkel járt. Különböző veszélyeknek tette ki magát a rekvirálások alkalmával, amikor a község érdekeit mindig a leghatározottabban igyekezett védelmezni.

Egyebekben nevezett, bár német származású, izig-vérig való magyarsága kétségtelen, megfontolt és komoly észjárású egyén, aki a község részéről közmegebecsülésben áll, s kit vitézi jogainak érvényesítésére mindenben méltónak tartunk, s véleményezzük."

1936-ban a csendőrsortúzt után helyezték Endrődre.

1942-ben betegsége súlyosbodása miatt helyzeték nyugdíjba.

Családját szerető, róluk gondoskodó életét a háborús események zavarták meg. Mint volt főjegyzőt, letartóztatták. A helyi zárkában sorozatosan tetteleg bántalmazták. 1945. februárjában Gyulára szállították. A Népbíróság 2 évi börtönrre ítélte, és politikai jogaitól 10 évre megfosztotta.

Több verse, elbeszélése, kisebb színdarabjai maradtak fenn. Tréfás hangú költeményeivel családi, társasági összejöveteleken aratott osztatlan sikert. A Hármas-Körösben is jelent meg verse.

Letartóztatása előtt, nyugdíjasként, az Endrői Bankban végzett munkát.

Legkedvesebb szórakozása, fiatalságától kezdve, az úszás volt. Gyermekével nyaranta nagyszerű kirándulások, fürdésük üdítették fel a hétköznapi fáradalmaitól. 1950-ben agyvérzés okozta halálát.

Az endrői Szarvas-végi temetőben van végső pihenése.

Laci fia 1956-ban elhagyta az országot. Franciaországban telepedett le és alapított családot.

A főjegyző úr lánya Erzsébet, Farkasinszki Ede elismert szabómester felesége lett.

Két unokája Edit és Erzi pedagógus pályán működik.

Prológus az endrői jegyző árvák napjára

1936. augusztus 9-én
(részletek)

"Elárulok egy-két intim dolgot,
Hogyan kezdtük ezt a mai dolgot.
Nemrég egyik meleg nyári napon,
A hajdú szól: jelentem alásnon
Főjegyző úr kéreti az urakat
tüstént mert fontos beszédje akadt.

Tudják urak, hogy az önök jó sorsa
Szívemnek mindig különös gondja.
Nem akarom, hogy e nagy melegben
Elhulljonak a sok számvetésben,
S mert a tinta most hamar kiapad,
Csináljunk valami okosat.

Mi nagyot néztünk, de ő csak mondja,
Nem lehetünk mi tenta bolondja
Mindig, mert egyszerűen odaveszünk,
A kalamárisba penészedünk.
Hagyjuk a frászba azt a sok adót,
Nem kaptunk azért soha semmi jót.

Van annál kérem, sokkal jobb dolog,
- Makai bölint s valamit morog -
Nem fog ártani egy kis mulatság,
Mert hiszen kell a változatosság.
Meg aztán lássa a mi jó népünk,
Nem csupán tenta a mi kedélyünk.

Eliött, itt látjuk Péter bátyánkat,
Aki szívére minden árvánkat
Egyformán ölel s egyformán szeret.
Benne él, mozog az a szerkezet,
Mely a kis árvák, özvegyek felett,
Fakaszt élteit sugárt, meleget.

A mellén ezért nem ragyog rendjel!
Hisz nem hadvezér, csak egy jó ember.
De aki mégis sereget nevel
Életre, harcra lelkeket szerel!
Kísérje érte Isten áldása,
Árvák s özvegyek igaz hálaája.

Márton Gábor

Harsányi László

AUGUSZTUS HÓNAP ÜNNEPEI

augusztus 1. péntek:	Ligouri Szt. Alfonz püspök, egyháztanító
augusztus 4. hétfő:	Vianney Szent János áldozópap
augusztus 5. kedd:	Havas Boldogasszony
augusztus 6. szerda:	URUNK SZÍNEVÁLTOZÁSA
augusztus 8. péntek:	Szent Domonkos áldozópap
augusztus 11. hétfő:	Szent Klára
augusztus 14. csütörtök:	Szt. Maximilian Kolbe áldozópap vértanú
augusztus 15. péntek:	NAGYBOLDOGASSZONY
augusztus 19. kedd:	Szent Bernát apát és egyháztanító
augusztus 20. szerda:	SZENT ISTVÁN KIRÁLY
augusztus 25. hétfő:	Kalazanci Szent József áldozópap
augusztus 28. csütörtök:	Szent Ágoston püspök és egyháztanító
augusztus 29. péntek	Keresztelő Szent János vértanúsága

MISEREND AUGUSZTUSBAN**Endrőd**

vasárnap: reggel 8, este 7 óra,
hétköznap: reggel fél 8
 augusztus 15. Nagyboldogasszony: fél 8
 augusztus 20. Szent István: 10 óra

Öregszőlő, Nagylapos, Szent Gellért Kápolna:
 a nyári három hónapban: - nincsenek misék

Hunyva

vasárnaponként: délelőtt 10 óra,
 hétköznap: kedden, csütörtökön, (hónap első péntekén) és
 szombaton: este 6 óra
 augusztus 15. Nagyboldogasszony: este 6
 augusztus 20. Szent István: reggel 8
 A plébános nyári szabadsága miatt július 14-31-ig csak
 vasárnap van szentmise, hétköznap nincs.
 Július 20-án, és 27-én vasárnap reggel 8-kor.
 Augusztus 1-től visszaáll a régi megszokott rend.

Figyelem! Ezek az adatok csak tájékoztató jellegűek.
 Az eszreskerületben bekövetkezett személyi és területi
 változások miatt újra kell gondolni és szervezni
 a lelképásztori munkát, és a liturgia rendjét.

Nyári útravalóul rövid kis morzsákat szeretnék adni. Ezek a rövid kis idézetek látszatra egyszerűek. Ha komolyan vesszük őket, igen tartalmas lelki programot adhatnak. Egy-egy mondatot forgassunk magunkban akár napokon keresztül is... minden nap sokszor akad néhány "holt perc" amit tartalmasan is felhasználhatunk: akár a buszra, vagy vonatra várva, vagy sorban állva az ABC pénztára előtt. Vagy várunk otthon valakire, vagy épp nem tudunk éjjel aludni. próbáljunk meg valamit életünkben megvalósítani belőlük. Alkalmassak akár arra is, hogy valakinek levelet írva, a levélpapír aljára, vagy tetejére odairjuk, így másokat is megajándékozhatunk egy-egy értékes gondolattal.

"A szülő élete az a képeskönyv, amit a gyermek először olvas."
 Szent Ágoston

"Egy gramm jó példa többet ér egy mázsa szónál."
 Szalézi Szent Ferenc

"Csak a legnagyobb önzetlenséggel érhetjük el a belső nyugalmat."

Mednyánszky L.

Katolikus krónika

"A céltalan élet nem lehet tiszta."

Csehov

"Aki korán rákap a jóra, azon később nem fog a rossz."

Kodály Zoltán

"Áldozattal kell megkezdened a szeretet megalapozását"

Antoine de Saint Exupeéry

"Fát vágni, agyagot formázni, vasat kalapálni lehet szeretet nélkül, de emberekkel nem lehet szeretet nélkül banni."

Lev Tolsztoj

"Csak az él, aki minden pillanatban kész a halálra. Aki elkészült a halálra, az elkészült az életre is."

Kosztolányi Dezső

"Nagy műveket nem erővel, hanem kitartással lehet létrehozni."

Samuel Johnson

"A kiszáradt folyómedret senki sem értékeli csupán azért, mert valamikor folyó volt."

Rabindranath Tagore

"Nemcsak Istent ismerjük meg Jézus Krisztusban, hanem magunkat is Őbenne ismerjük meg igazán."

Pascal

"Az út, mely az embereket Istennel összeköti, egyúttal egymással is összeköti őket."

J. Warneck

"Ha a döntések előtt kitérünk, később tízszeres erővel törnek ránk."

Niemöller

"Valójában az vagy, ami az Isten szemében vagy."

Kempis Tamás

"Aki eltökélten birtokol valamit, szükségszerűen körülhatárolja azt, s így birtoka eleve véges."

Pilinszky János

"Nevelni annyit jelent, mint az ember szellemi és erkölcsi arculatát formálni."

Kalinyin

"A megtérés az életnek nem zárópontja, hanem kettőspontja: ezzel kezdődik a harc, az Isten csodáinak szemlélése. A megtérés Isten nagy műve."

Daniel Schaffer

"Ha a keresztény hűséges hite követelményeihez, akkor döbbenetes vonzóerő árad belőle."

Szent Ágoston

Az idézetek a Szent Gellért Egyházi Kiadó Morzsák C. könyvecskéjéből valók. Bp., 1994.

Az oldalt összeállította:
 Iványi László plébános

1935

Február 15. 4. old.

"...Eljegyzés. Varga Ferenc Endrőd-Ugari katolikus tanító eljegyezte Nádhera Anna Endrőd-Décspáskumi rk. tanítónőt. Dr. Oláh József tárkevei ügyvéd eljegyezte Bencze Máriát Endrődről..."

Régen szokás volt közhírré tenni, ha jelentősebb családok fiataljai eljegyezték egymást.

Február 15. 3. old.

"Az Endrődi Testvezők köre f. hó 10-én tartotta évi rendes közgyűlését, mely alkalmával a következő tisztikart választotta meg: elnök: Dr. Tüköry József, társelnök: Finta Albert, ügyvezető elnök: Walter György, alelnök: Csókási Béla, titkár: Domokos Lajos, jegyző: Knapp Endre, pénztáros: Pintér Lajos, intéző: Matuska Béla, szertáros: Farkas Imre, gondnok: Miskén Fidél, ellenőrök: Bartha János, Hoffmann Ferenc, Hornok Erazmus, Giricz Vendel. Választmányi tagok: Kiss László, Hornok János, Tímár Imre, Fölföldy Béla, Kovács János, Klinghammer László, Giricz Sándor, Gyuricza Imre, Farkasinszky Vince, Sipos Imre, Spilberger József, Varjú Béla, Tóth Ferenc. Pályaorvosok: Dr. Ugrin Nándor, Dr. Tímár Sándor..."

Köztudott, hogy ezekben az években is!! Igen jól működött a sportklub Endrődön. Lehetséges volt ez azért, mert a sportolók közé felsorakozott támogatóként az egész falu. A vezetőségben ott volt a földbirtokos, a jegyző, tanítók, jelentősebb iparosok, módosabb parasztemberek.

Március 22. 1. old.

"Magyar vér folyt Endrődön! Gyászbán van a falu népe! Megrendítő szörnyű eseménynek volt színhelye az endrődi piactér. A végletekig felizgatott tömeg nem respektálta a csendőri karhatalmat, s a mikor legnagyobb részt éretlen suhancok gúnyolódása, szidalmazása és fenyegető magatartására eldőrdült a csendőrség fegyvere, 4 férfi, 2 családanya élettelenül hevert a pár pillanat alatt szétfutott tömeg korábbi helyén. A 9 sebesült közül egy még a kórházba szállítás alatt meghalt. A falu népe fájdalmas lelki gyötrellemmel gondolkodik a borzalmas eseményen. Mindenki azzal a kérdéssel áll elő, miért kellett ennek megtörténnie? Mi haszna volt ebből a köznek is, a népnek is? Az endrődi népnek lehetnek hibái. Sok szélsőséges gondolkodású ember lakik itt, az ínség és a

HÁRMAS - KÖRÖS
1934 - 44

nyomor rossz tanácsadó volt és az évek óta ádázul folyó tekintélyrombolás sok embert megvadított és megtévesztett, de az endrődi nép óriási tömege vallásos, jámbor érzésű, békés, nyugodt életet élő ember. A forradalom idején nagy tűzfészek volt Endrőd is, de vér akkor sem folyt! Az elmúlt választáskor sokkal erősebb harc volt, nem engedélyeztek és feloszlattak gyűléseket, magát a falu lelkészét is bántalmazták, de a vezetőség mindig nyugalomra és csendre intette a népet és sohasem volt baj vagy ellenszegülés! Most is a lakosság komoly rétege a tömeg szélein csendesen és inkább kíváncsiságból figyelte az eseményeket. Nem vett részt a csendőrség és a hatóság szidalmazásában, és nem azonosította magát az 5-600 főnyi felizgatott, szenvedélyesen elvakult csoporttal, amelyben jórészt szavazati joggal nem bíró sihederek vagy felpénzelt kortesek voltak... Endrőd népe gyászol. Testvéries érzéssel siratja a szomorú eset áldozatait, akiket az életnek semmiféle hatalom visszaadni nem tud. Fájdalmas érzéssel állapítja meg, hogy mire visz az uszítás, az emberi szenvedélyek könnyelmű és bűnös fellobbanása. A jó Isten mentsen meg bennünket az ilyen szörnyű esetektől és legyen irgalmas a szegény áldozatoknak!"

A cikket feltehetően Csernus Mihály írta.

Sokat gondolkodtam, hogy közöljük-e egyáltalán az endrődi sortűzről megjelent fenti cikket. Mindenki tudja, hogy a rettenetes esemény március 20-án történt, ez az újságcikk pedig már olvasható volt március 22-én. Ha számításba vesszük, hogy az újságcikk kinyomtatásához is kellett legalább egy nap, ajkkor láthatjuk, hogy a cikket a sortűz után néhány órával már meg kellett írni. Éppen ebben van a cikk erénye és hibája is. Mert azt azért tudjuk, hogy ott a piactéren a lényeg nem a "sihederek"-en és "felpénzelt kortesek"-en volt, hanem az 1930-as évek nagy világválsága között közepén az a több ezer ember a munkanélküliség miatt tüntetett.

Április 15. 4. old.

"Szülő és csecsemőotthont épít az endrődi Stefánia-szövetség. Örömmel adjuk a hírt, hogy a Stefánia-szövetség endrődi fiókja részint vármegyei segélyből, részint saját gyűjtéséből hatalmas, szép egyesületi házat épít..."

Régi szép idők... sóhajtunk fel. Ma már se szülőotthon, se gyerek. Tudjuk, hogy 1935-ben megkezdett szülőotthon felépült, a bejárata ott volt a templom melletti kis sikátorban. Sokan születünk ebben az épületben. Édesanyám mesélte, hogy a falu népe adta össze a berendezést: párnát, lepedőt. Amikor a nyomai szülőotthon felépült, az endrődöt bezárták. Attól kezdve nem szerepelhet senkinek a személyi igazolványában: született Endrődön. 1997-től kezdve - az ismert okok miatt - Gyomaendrődön sem születhet már senki.

Április 15.3. old.

"Az endrődi rkat. elemi iskolák tanévzáró vizsgái: június 1-jén: Öregszőlői Szent Imre iskola, Csáki iskola, Ugari iskola, Kápolnás iskola, Décsi paskumi iskola. Június 3-án: Központi leányiskola, Központi Fiúiskola, Szarvasvégi iskola, Tanítóföldi újtelepi iskola, Mirhói iskola. Június 4-én: Varjasi I-es és II-es iskola, Nagylaposi Uradalmi iskola. Június 5-én: Kondorostanyai I-es és II-es iskola, Pogány Frigyes iskola, és a Kocsorhegyi iskola..."

Hány iskolája is volt 1935-ben Endrődnek? Jól számoltam, 17? Ez még akkor is igen szép iskolai hálózat, ha tudjuk, hogy a Kondorostanya I. és II. illetve a Pogány iskola Hunyán volt, de Hunya akkor még Endrődhez tartozott.

Május 15. 6. old.

"Gyérek a munkaalkalmak. A földmunkásság helyzete a tavasz beköszöntével alig javult valamit... még mindig száz és száz munkás álldogál a községháza előtt és várja, a munkára való hívást. Az elmúlt évek szomorú tapasztalatai után nem mondhatunk mást, mint hogy az államnak kell olyan nagyobb közmunkát beindítani...amely legalább 4-5 hónapra rendes munkaalkalmat nyújt az anyagiakban teljesen leromlott, máról holnapra alig tengődő munkásoknak...olyan munkát, amely egyúttal közhasznú célt szolgál. Az útpépítések és csatornázás munkálataira gondolunk..."

Ez a cikk igazolja, amit a sortűznél el mondtunk a munkanélküliségről. Azt is észrevehetjük, hogy szomorú aktualitása is van a cikknek, ha a faluban mindenhol csatornázó emberekre gondolunk. Ma is legalább akkora gond a munkanélküliség, mint 1935-ben.

A szemelvényeket összeállította, és magyarázattal ellátta

HORNOKNÉ NÉMETH ESZTER

Hunya története II.

A település történetének áttekintése a késő bronzkortól a XIX. századig II.

A lelőhelyek nagy száma azt bizonyítja, hogy fontos terület volt a honfoglalás korában. A mi területünkön négy honfoglalás kori lelőhelyet jelöltek meg a régészek. Ezeknek a leletanyagoknak a keletkezését a X. századra teszik, de csak egyetlen lelőhelyen választják ketté a honfoglalás kori leleteket az Árpád korban keletkezett leletektől.

Ez a negyven töredékből álló együttes kizárólag korongolt darabokból áll. Szürkésbarna színűek, többségüket széles körbefutó egyes vagy párhuzamos vonalak díszítik. Jellegzetes forma egy gömbös falú edényből származó cserép, pereme erősen kihajlik, belül és felül hornyolással tagolt. Bordás nyakú edényből származó edénytöredéket is találtak.

Az egyik lelőhelyen (5/12. sz.) nagy mennyiségű Árpád-kori leletanyagot találtak a régészek, amely szerintük egy korai Árpád-kori falut jelez. Ezen a helyen téglatöredékeket is találtak, amely esetleg egy templom helyére utal.

A gazdag Árpád-kori anyagban bográcscsodal és peremtöredékek, fazekak perem-, és oldalrészei találhatók.

Ezen a lelőhelyen áll még ma is egy 1863-ban állított, úgynevezett, Timárkereszt, amely egy viszonylag magas kiemelkedésen emeltetett. A régészek szerint valószínűsíthető, hogy ezen a helyen állt a középkori falu temploma. Ezt lát-szik igazolni Karácsonyi János 1896-ban megjelent térképvázlata: "Települések Békés megye mai területén a XVI. század közepén"

A térképen jól látható Keselyűshalom mellett Veresegyház, amely a község mai területével azonosítható. Ez az elnevezés igen gyakori volt abban az időben, Békés megye területén is több falut neveztek így. Az elnevezés a templomok tetőborításának színére utal.

Kutatásaim során a számomra elérhető anyagokban nem találtam említést a településről 1403-ig. Ezért úgy gondolom, hogy ezekben az időkben csak időlegesen népesülhetett be és inkább az Árpád korban volt jelentős falu.

Most, kedves olvasóink, rövid történelmi áttekintés következik, hogy eljussunk napjainkhoz. Megállapítható, hogy a XI. században Ajtony és Vata osztozott ezen a területen. A királyi vármegye rendszer kiépítése következett. A XII. század elején kiterjedt birtokai vannak Álmos hercegnek a Körösök vidékén. Ezt bizonyítja II. Béla 1138-ban kelt oklevele. 1203-ban Imre király a Békés körül elhelyezkedő falvakból és piaciból befolyó vám kétharmad részét a váradi egyháznak adta.

A tatárjárás alatt a megye súlyos pusztulást szenvedett.

A XIII. századtól kezdődően fokozatosan

megegyesednek a világi nagybirtokok. Károly Róbert királyi hatalmának megerősödése után azonban fokozatosan elvesztik birtokaikat a megyét is magában foglaló tartományurak és ezen a területen is kialakul a nemesi megye szervezete. A XIV. századi oklevelek bizonyítják, hogy Békés megye területén is folytak telepítések, és újraterelítések.

Mátyás király 1482-ben Corvin Jánosnak adományozza a gyulai uradalmat, mely területhez mi is tartoztunk, majd 1504-ben bekövetkezett halála után a birtokok a királyra visszaszállnak. II. Ulászló 1506-ban saját hatalmát erősítendő Corvin János özvegyének Frangepán Beatrixnek és leányának adományozza. Ebben az oklevélben már Veresegyház és Pusztakondoros elnevezéssel találkozhatunk.

A Mohácsi-csata után Békés megye egész területe Szapolyai János királyi fennhatósága alá kerül. Halála után Izabella királyné alá tartozik a gyulai uradalom.

A Habsburg fennhatóság alatt egyesült Erdély és Magyarország ellen a törökök kezdenek támadást. Ettől kezdve nehéz idők következnek Békés megyére. Gyakoriak voltak a török betűések, a fizetetlen zsoldosok pedig fosztogattak. Az 1560-as évekből számos összeírás maradt fenn, így 1563-64-ből származó portaösszeírás 62 települést sorol fel Békés megyében a XVI. században. Am a törökök nagy pusztítást végeznek. A törökök alaposágát ismerve, el kell hinnünk, hogy területünkön ekkor pusztaság volt.

Békés megye a törökök kiverése utáni évtizedekben, sőt még a XVIII. század első évtizedeiben is szinte néptelen volt. A mintegy 3600 km². területen, 1711-ben, 9 faluban 2520 ember lakott.

1723. évben kelt királyi adománylevellel báró Harruckern János György magyar nemesi jogon kapta meg a gyulai uradalmat. (Erről az időről a „Városunk” részletesen beszámolt Endröd története című, közel másfélévig tartó sorozatában, így itt most külön nem említjük a báró telepítési politikáját és annak eredményeit.)

1798-ban a Harruckern-uradalom megosztott. A szarvasi rész, amelyhez Endröd is tartozott a gróf Stockhammer családnak jutott. 1820-ban gróf Stockhammer Ferenc özvegye Hartvig M. Terézia öt gyermeke között felosztotta az uradalmat. Endröd és a hozzá tartozó puszták Dreschel Florentinné született Stockhammer Karolinának jutottak. Azonban temérdek adóssága miatt kénytelen eladni birtokát kapriorai Wodianer Sámuel Józsefnek 225 ezer forintért.

Bizonyos, hogy az endrödi gazdák közül egyre többen béreltek, vagy vásároltak itt földet. Ebben az időben hozzájárult a puszták benépesedéséhez az is, hogy 1848 után leomlottak az úrbéri terhek, s a volt telkes jobbágyok földjeikkel tulajdonjogilag is rendelkeztek.

1857 okt.31-én végrehajtott első rendszeres népszámlálás szerint Kiskondoroson 46 lakos volt, amelyhez hozzátették az alábbi megjegyzést "endrödiek tanyái". Egy 1785-ben készült térképen, mely Békés, Csongrád, és Csanád megye birtokviszonyait mutatja be, jól megfigyelhető, hogyan osztották fel Kis Kondorost az endrödiek. Az, hogy kiknek és mekkora bérletük, vagy saját földjük volt Kondoros tanyán, további kutatásokat igényelne.

A Timár családnak bizonyosan volt földje és tanyája is a pusztán, mert a következőket olvashatjuk a Historia Domusban az 1863-as évben:

"Timár család nevében Timár János kérte, hogy Simáról Kondorosra átvitessék a keresztet. Püspök Ő excelenáciája kegyes engedélyezése folytán Kondorosra mintegy 500 néppel a nagy kereszt egyházi beszéd mellett, melyet a helybeli plébános Úr tartott, megáldott."

Nyilván nem véletlenül hozták a keresztjüket, úgy gondolták itt fognak letelepedni.

1868-ban Hunya M. József és neje Giricz Ilona kondorosi földjükön egy szép 180 forintba kerülő keresztet állítottak. A keresztet szeptember 14-én Schiefner Ede plébános áldotta meg.

1897-ben a Magyar Királyi Központi Statisztikai Hivatal által kiadott Gazdacímárban megtalálhatjuk, hogy Endrödnön kik rendelkeztek 100 kh. kitevő vagy azt meghaladó gazdaságokkal. A haszonbérlok még mindig Wodianer bárótól bérlik a földet. A Kondorosi tanyákon földbirtokkal vagy haszonbérlettel rendelkező földbirtokosoknak háza volt Endrödnön, de nagyon sokat tartózkodtak a pusztai tanyájukon. Hogy mennyien éltek állandó jelleggel a tanyákon, erről nem tudtam adatokat gyűjteni. 1909-ben 299 tanyát lehet összeszámolni Kondorostanya területén. Ennek nagy részében laknak is, 1912-ben kb. 2000 lélek lakott Kondorostanyán. A település mai belterületén jelentéktelen számú ház állt, az 1909-es térkép szerint 17 házat lehet összeszámolni.

Kedves olvasóim, e rövid történelmi áttekintés után a következő részben az Endrödről kitelepült lakossággal, és az elszakadási kísérletek főbb állomásaival ismertetem meg Önöket.

TÍMÁR BÉLÁNÉ

Szent László király

Búcsúra gyűltek össze a népek. Bár a hunyai búcsúk mindig szépek, de ennek a napnak, június 29-ikének különös jelentőséget adott a templom 100 éves fennállásának megünneplése. Bizonyára olvasóink jól emlékeznek Iványi László plébános úr újságunkban, folytatásokban megjelent írására, mellyel a Historia Domus lapjain keresztül bemutatta nekünk a templom 100 éves történetét.

Az ünnepi szent misét Gyulay Endre püspök úr celebrálta. A kis templom zsúfolásig megtelt, de hangszórókon keresztül azok is részt vehettek a misén, akik kívülre szorultak. És felhangzott az ének sok száz ajakról:

"Szent László király, köszöntünk Téged!"

Tisztelt Plébános úr!

Kimondhatatlan hálás szívvel mondunk köszönetet az Egyháznak és Önnek, hogy lehetővé tették részvételünket igen kedves és emberileg nagyszerű ünnepségükön.

Ennek a napnak, július 29-ikének, eseményei, a püspök úr szavai visszacsengnek szívünkben és értelmünkben. Rádöbentünk arra, hogy mi is része vagyunk nagyszerű közösségüknek, és gyökereink révén részesei lehettünk egy igen kedves alföldi falu esetenkénti életének. Még egyszer köszönjük Önöknek, hogy ünneppé varázsolták számunkra azt a napot, amely számunkra az elkövetkezendő időkben azzá is válik.

Kívánunk Önöknek és híveiknek sikerekben, emberségben gazdag további életet.

Ózd, 1997. július 8.

Üdvözléssel:

Özv. Hunya Miklósné, Hunya Tibor, Hunya Miklós, Sipos Gyözőné sz. Hunya Olga

Az elmúlt 100 évért a hálaadó szentmisét körmenet fejezte be, majd ezután a jelenlévők elénekelték az ősi hálaadó himnuszot, a Te Deumot, majd sor került a templom falára helyezett emlékmű leleplezésére, megáldására.

Az egybegyűltekhez, a polgármester asszony, Hunya Tiborné szólott. Őt idézzük:

k ö s z ö n t ü n k T é g e d !

„Tisztelt Püspök Úr, Tisztelt Ünneplők!

Hálával emlékezünk a mai napon Hunya község alapítójára és névadójára Hunya Józsefre, aki a maga korában igen értelmes, előrelátó és haladó gondolkodású gazda volt.

Az, hogy településünk létrejött, annak is köszönhető, hogy telkek adományozásával hozzájárult a templom, az iskola, a temető létesítéséhez. Ezzel megalapozta annak lehetőségét, hogy a tanya-világból faluközpont jöhessen létre.

Hunya József életéről a korabeli krónika keveset jegyzett fel, de azt igen, hogy egy új község alapjait rakta le.

50 évvel ez előtt, amikor felmerült annak gondolata és lehetősége, hogy Endrőd IV. kerülete önálló községgé alakuljon, az akkori képviselő-testület úgy határozott, hogy az addig több néven ismert - Kondoros-tanya, Endrőd-Szentlászló, - Hunya József tiszteletére HUNYA település nevet veszi fel véglegesen.

Községünk azóta rendezett, több utcából álló szép településsé fejlődött.

A 100 éves templomunk falára elhelyezett emléktáblával juttatja most kifejezésre községünk lakossága - és az alapító leszármazottai - Hunya József iránt érzett tiszteletét, szeretetét és háláját.

Kegyelettel adózunk emlékének az utókor nevében! "

Hunya Tiborné polgármesterasszony méltató szavai

Gyulai Endre püspök úr megáldja Hunya József emléktábláját

A nagy tetszéssel fogadott köszöntő után az egybegyűltek a templomkertben elhelyezett asztaloknál, szíves invitálás közepette kóstolgathatták a vendégeknek készített finomságokat, szót váltottak az ismerősökkel, barátokkal, ahogy az ilyenkor szokás.

Mi pedig endrődi polgárok boldog szívvel, emlékekkel gazdagon térünk haza, s kívánjuk hunyai testvéreinknek, hogy éljen, virágozzon, és gazdagodjon szép kis községük. És reméljük, hogy Szent Imre napkor itt újra találkozhatunk s visszaadhatjuk azt a sok-sok kedvességet, amellyel bennünket fogadtak.

CSÁSZÁR FERENC

részlet a hagyományos Szent László körmenetből

SPORT

ISMÉT CSÚCSON A BARÁTSÁG

A labdarúgás településünk igen kedvelt szórakozását, és sportolási lehetőségét adja. Ma is a megye leglátogatottabb mérkőzéseit jelentik a pályáinkon megrendezett mérkőzések. Volt idő, amikor ezrek nézték és szurkolták végig a meccseket. A pályát végig kísérő Körösgát valóságos lelátó szerepet töltött be. Ez főleg az akkor még szomszédos Gyomával vívott, majd a helyi csapatok rangadóján csúcsozott ki, de a régi idők kedvelt PÜNKÖSDI TORNÁI is igen népes szurkolótáborra vonzottak.

Nálunk 1921-ben indult hódító útjára a labdarúgás. Népszerűsége mérkőzésről mérkőzésre nőtt.

Először a legendás ETK volt vonzerő. (Kertesék, Büngösdiek, Kovácsok, Kurillák, Hunyák, Simon és Lacsny...) Azonban fennállása 20 évében csak a Megye II. osztályába arattak sikereket.

1942-től bő két évig a LEVENTE került az anyagi gondok miatt feloszlott ETK helyére.

Majd a második világháború után két egyesület is alakult: a Barátság és a MADISZ. 1946 őszén a Barátság már listavezető volt. Az 5 megyei alcsoport bajnoki osztályozón döntötte el a megyei elsőséget. (Barátság, Gyoma, Magyarbánhegyes, B.csaba SÜK MADISZ, Orosházi Barátság vett részt és a felsorolás sorrendje lett a tabella állása.) Így lett Endrődnek először megyei I. oszt. csapata. Remek együttes volt. (Csákány, Puskás Z., Kertes, Tímár V., Szabó E., Márton G., Kiszely, Tímár S., Duda I. Lapusnyik, Alt.I.)

A régi és az új...

1948 őszén az NB III.-ba került. Eddigre a két helyi együttes fúziója is bekövetkezett. A társadalmi változások a volt Barátság legjobbait Endrőd elhagyására sarkallta.

Aztán az EPOSZ, majd a Spartakusz csapata küzdött változó sikerrel. Az utóbbi igen komoly erőt jelentett, miután az ENCI vette át a sportegyesület gondozását.

A két község egyesítése után az endrődi részen megszűnt a labdarúgás szervezett formája. Akkor a kézilabda hódított tért.

Sorsdöntő esemény volt az 1991 évi júliusi közgyűlés, hiszen Gyomaendrőd város endrődi részén újjáalakult a labdarúgó szakosztály és elindult a megyei III. osztályban. Rendkívül jó szellemű csapat érte el sikereit, hiszen a következő évben már a megyei II. osztályban és 1993-94-es bajnoki évadban már a megyei I. osztályban játszott a csapat. A teljesség igénye nélkül, emlékeztetőül, akik ott voltak újra az indulásnál: Nagy S., Balázs M., Karácsony, Dobó, Balázs Zs., Máté, Forgács, Dinya, Tóth Gardi, Holló, Bukva, Pelyva, Orovecz, Pataki, Nagy E., Polányi, Gyáni, Szelei, Béres, és Kéki.

Az 1995-96 bajnoki évadban indított BSE egy második csapatot is, melynek célja az első csapat szakmai segítése lett volna. Sajnos, egyrészt nem töltötte be feladatát, másrészt az anyagi gondok miatt megszűnt. Igazi változást az e közben megválasztott új szemléletű vezetés hozta. Az új elnökség élére Kovács Lajos ismert, sikeres vállalkozó került, akinek elnöki teendőin túl sikerült maga mellé állítani olyan üzletembereket, akik a város endrődi részén is hajlandók a labdarúgásért áldozni. Egy új mentalitású teljesítményorientált csapat kezdett körvonalazódni, ahol már a magasabb célok lettek megfogalmazva, és így természetesen új játékosok is kerültek a csapathoz. Az erőfeszítések nem bizonyultak hiábavalónak, hiszen az 1996/97-es bajnoki évben a csapat megnyerte a bajnokságot, és így 50 év után ismét jogot szerzett az NB III.-ban való induláshoz. A Szendrei Béla sikercsapat tagjai: Halász, Sárosi, Karácsony, Hegedűs, Tóth M., Molnár, Lipták, Gubucz, Janis, Bócsik, Czifrák. A bajnoki keret tagjai voltak még: Nagy S., Nagy M., Dinya Z., Illyés, Mester, Tímár A., Csikós, Farkas, és Katona.

A jövőre nézve mindenképpen biztató, hogy a város, a vállalkozók, és lelkes sportbarátok segítségével egy új öltöző és klubház készül el, a hozzátartozó pályafelújításokkal együtt. A csapat szakmai irányítása továbbra is Szendrei Béla kezében

marad, hiszen munkája során érett igazi csapat a Barátság, s ez remélhetően a jövőben is így lesz. A sok rúgott gólon túl ki kell emelni a holtversenyben gólkirály Janis Jánost és Czifrák Andrást. Nem ígérkezik könnyű feladatnak Czifrák pótlása, aki az NB I.-ben folytatja pályafutását.

Nem lehet szó nélkül elmenni, hogy ne beszéljünk a lelkes szurkoló táborról, akiknek biztatása, támogatása nélkülözhetetlennek bizonyult a csapat számára, ide tartozik még, hogy a mérkőzések látogatottsága Endrődön volt a legmagasabb.

Köszönet mindenkinek, akiknek segítségével a csapat idáig juthatott el!

GYURICZA JÁNOS
MÁRTON GÁBOR

(Következő számunkban az ifjúsági és serdülő csapatról szólunk.)

FEJTŐRŐ 13 + 1

1. Mikor volt az endrődi mai róm. kat. templom alapkövének letétele?	1/ 1797	2/ 1798	X/ 1799	1	2	X
2. Mikor született a gyomai Pásztor János a világhírű szobrászművész?	1/ 1881	2/ 1882	X/ 1883	1	2	X
3. Mikor került Endrődre Lábos János plébános?	1/ 1825	2/ 1826	X/ 1827	1	2	X
4. Mikor született Kner Izidor a gyomai nyomda megalapítója?	1/ 1859	2/ 1860	X/ 1861	1	2	X
5. Mikor volt az endrődi kat. templom felszentelése?	1/ 1802	2/ 1803	X/ 1804	1	2	X
6. Mikor született Farkasinszki Imre a híres endrődi cigányprímás?	1/ 1889	2/ 1890	X/ 1891	1	2	X
7. Hány lelket számláltak Endrődön 1850-ben?	1/ 6847	2/ 6947	X/ 7047	1	2	X
8. Mikor alakult meg az endrődi KDNP szervezete?	1/ 1991	2/ 1992	X/ 1993	1	2	X
9. Mikor született Uhrin Péter parasztember, naiv festő?	1/ 1886	2/ 1887	X/ 1888	1	2	X
10. Mikor született Varjú Vilmos súlylökő, sokszoros magyar bajnok, olimpiai bronzérmes?	1/ 1935	2/ 1936	X/ 1937	1	2	X
11. Mikor született Gyomán Vidovszky Béla festőművész?	1/ 1883	2/ 1884	X/ 1885	1	2	X
12. Mikor létesült a szövetkezeti motoros malom?	1/ 1909	2/ 1910	X 1911	1	2	X
13. Mikor született Csernus Mihály apátplébános?	1/ 1887	2/ 1888	X/ 1889	1	2	X
14. Mikor született Ifj. Paróczai Gergely tanár, költő?	1/ 1935	2/ 1936	X/ 1937	1	2	X

Kedves Olvasó!

Játsszon velünk. A gondtalan nyaralás idejére szántuk fejtörőnket. A kérdésekre adandó válasz megfejtése nem nehéz! Minden helyes választ megtalálhat VÁROSUNK hasábjain!

A megfejtéseket szeptember 15-ig kérjük szerkesztőségünk (Damjanich utca 15.) címére postán feladni, vagy személyesen elhozni.

A helyes megfejtők között értékes könyvjutalmakat sorolunk ki. A helyes megfejtéseket októberi számunkban közöljük

Andris átnézett a kerítésen, és csodálkozva látta, hogy Jóska, szeplős kis barátja, előreháta futkos a kertben, és kutatóan keresgél a földön.

- Elvesztettél valamit? - kérdezte őszinte részvétellel, és gyorsan átszaladt a kiskapun, hogy segítsen a keresgélésben

- Dehogysis! - felelte morcosan Jóska - Csak én most hármat átbukfenceztem a fejemen, és Jancsi és Juliska lettem. És felszórtam az utat kenyérmorzssával, hogy hazataláljak. de felették a verebek.

- És most nem találsz haza? - Hogy találnék? Nem látod, hogy ez itt a rengeteg erdő? Honnan tudhatnám, merre induljak. hogy kijussak belőle?

Várta hát, hogy mi lesz most? Az, ami a mesében. Jóska, vagyis Jancsi és Juliska addig-addig bolyongott, amíg elérkezett a vasorrú bába mézeskalácsházáig. Bekopogott, és így szólt.

- Adjon Isten jó napot, kedves öreganyám. Mind megettem a házáról a mézeskalács tetőt, most már bedughat a ketrecbe, hogy meghizlaljon.

A mézeskalács-házból erre kidugta fejét a mérges vasorrú bába, akarom mondani a vasorrú kutya. Vagyis, hogy Bundás. Mert ő lakott a kalács-kutyaházban. Álmosan rápislogott Jóskára, és dühösen morgott:

- Rrrrr! Ne háboríts engem ilyen butasággal! Vau! Már, hogy hizlalnálak meg, amikor magamnak is kevés a betevő csibeconsont. Különben is ki hallott már olyat, hogy kutyanép etesse a gazdáját.

- Buta vagy! - legyintett megvetően Jóska, és tovább bolyongott. Hátha megtalálja az igazi vasorrút. Így hát a gúnárral próbálkozott.

Na! Az lett csak igazán dühös, amikor a hizlalásról hallott! Mert az tudnivaló, hogy időtlen-idők óta a libákat szokták hizlalni, és nem a gyerekeket. Azok meghíznak maguktól is, nem válogatnak. Haragjában nagyot csipett Jóska nadrágján, és gigágolva kikergette őt a baromfi-udvarból.

Jóska futott, futott. lélekszakadva, ijedtében hátra-hátra forogva, és mert nem nézett a lába elé, nekihárított a moslékos vödörnek. Nagyapa készítette oda, hogy megítassa a kismalacokat. Jóska, úgy is, mint Jancsi és Juliska, kalimpálva behupant, és aztán úgy maradt. Ott üldögélt a vizes vödörben, és lóbálta a lábait, miközben érezte, hogy a nadrágja lucsokra ázik a sűrű ivósban. De a világért nem mutatta volna, hogy ez neki nem tetszik, nehogy Andris megsejtse, hogy megint pörül járt. A szeme sarkából leste, hogy nem kacag-e rajta?

Mi tagadás, Adrisnak tele volt kuncogással a szeme, amikor huncutul megkérdezte?

- Ugye, te most megint Jóska vagy? - Miért lennék az? - motyogta az morcosan.

- Hát azért mert sohasem hallottam,

Mária néni meséi

Aki nagyot mond, annál kicsi a tett!

hogy Jancsi és Juliska vödörben ült volna. De te igazán kijöhetnél már belőle! - tette hozzá türelmetlenül - Szeretném, ha játszanál velem!

- Hogyisne! - pislogott nagyokat a durcás kis szeplős.

- Miért nem?

Hű! Ez már fogas kérdés. Mit lehet erre felelni? Mikor az ember csücsül egy vödörben, és moslékkal itatja a nadrágját. Törte a fejét, hogy csak szikráztak a szeplői, és végül, kivágta:

- Azért, mert nektek nincs piros-alma fátok! Nekünk meg van!

- De még a tiétek sem olyan nagy! - védekezett András.

- Az nem baj! - hancegett Jóska, de azért már fel lehet rá mászni!

- Te már tudsz fára mászni? - hüledezett Andris.

Jóska nyelt egy nagyot, mert mi tagadás, eddig még sohasem próbálta, de azért fölényesen megrántotta vállát:

- Az is valami! - mondta nagyképpően.

- És... és meg is mutatod, hogy kell?

- Most? - mocorgott kényelmetlenül a vödörben Jóska - Most nem lehet! Olyan jól ülök itt.

Csak hogy ez a kifogás nyomban érvényét veszítette, mert megjelent nagyapó, és kitessekelte őt a vödörből. Ráadásul meg is pirongatta, s mindezt Andris előtt. Szégyenkezve rejtegette a csöpögő nadrágját, és a zavarában nagyokat pislogott.

Andris azonban ebből mit sem vett észre. Egyre az almafát mérte, méregette a tekintetével, és biztatta barátját, hogy mutassa végre bámulatos tudományát!

Jóska a moslék helyett most sűrű gondba merült. Annyi szégyenletes kudarc után, most hogy vallja be, hogy csak lóditott, és egyáltalán nem tud, és nem is mer felmászni az almafára. Nem ezt nem tudná elviselni! Hová lenne akkor az a bámuló áhítat Andris szeméből?

Nekirugaszkodott hát, de hipp-hopp, máris lingen csücsült a földön! Az első próbálkozás nem sikerült.

- Nem is tudsz! - mondta csalódottan Andris, mire újra csak nekidurálta magát Jóska.

Csodák, csodája, most lám, mégiscsak sikerült. Kicsit lihegett ugyan, mire felkapaszkodott, de oda se neki! Igaz, hogy izgalmában úgy remegett, mint a nyárfalevél, de fontos, hogy fönn van!

- Látod? - nézett le büszkén az ámuló Andrisra. Úgy érezte magát, mint Erős János, amikor legyőzte a hétfejű sárkányt, de csak egy pillanatig. Amint meglátta maga

alatt az alig méternyire feketéllő földet. egyszeriben forogni kezdett vele a világ. Úgy érezte, rettenetes mélység felett lebeg, és ha megmoccan, menthetetlenül lezuhan. A könnyű szél borzolta a leveleket, és úgy tűnt, hogy inog vele a fa,

és rögtön ki is dől. A messzinek tűnő földről úgy ért hozzá Andris lelkendező hangja, mintha egy másik világból hallaná:

- Jaj, de jó lehet ott fönt! De azért most már szeretném, ha lejönnél!

Jóska bánatosan gondolta, hogy azt bizony ő is szeretné, csak hogy meg se mer moccani. Föjlönni, az semmi volt. De lemenni, rettenetesnek látszott.

Kicsit lejjebb csúszott. próbálta a lábát megtámasztani, és akkor történt a baj. A vékony gally, amiben kapaszkodott, letört, és már zuhant volna, ha csöpörésző nadrágja bele nem akad egy kiálló ágba. De beleakadt, és most úgy csüngött ott, mint egy lepottyanni készülő túlérett gyümölcs.

Borzasztóan megijedt és úgy elkezdett üvöltöni, hogy még a hetedik határba is elhallatszott.

Szerencsére nagyapa közel volt, és jött is azonnal.

Andris lelkendezve kiáltott feléje - tessék sietni, mert Jóska fönt van a fán!

- Hát miért nem jön le? - csóválta a fejét rosszalóan nagyapa.

- Mert nem tudok! - bömbölte keservesen a kis szeplős.

- És felmászni azt tudtál?

- Azt sem tudtam, - hüppögte Jóska szemrehányóan, - csak azért csináltam, mert Andris akarta!

- Igen, mert azt mondtad, hogy meg tudod tenni, és én szerettem volna látni! - vált pityergőre Andris hangja is.

Lám, lám! - ráncolta össze a homlokát szigorúan nagyapa, miközben vigyázó kezével leemelte ijedt kis unokáját. - Hát sohasem tanulod meg, hogy aki nagyot mond, annál kicsi a tett!

Jóska lesütötte szemét, és szerette volna, ha elsüllyed alatta a föld. Nagyon, nagyon szégyellte magát.

Szeplős kis arcára úgy kiült a bánat, hogy Andris nagyon megsajnálta. kézen fogta, és míg átbotorkáltak a veteményes kerten, elismerően így vigasztalta őt:

- Azért te mégis nagyon bátor vagy! Mert tulajdonképpen mégis csak fölmásztál!

Jóska gyanakodva nézte, hogy nem csúfolódik-e barátja, de mikor látta, hogy komolyan mondja, kihúzta magát, és már újra régi, kicsit huncut, kicsit rátarti jóskahangon felelt

- Ha akarod, holnap téged is megtanítalak rá.

A káposzták és karalábék halkan kuncogni kezdtek, de a két gyerek azt már nem hallotta. Sietősen kocogtak új játékok, új kalandok felé.

Trodalmi oldal

Kiülés

Alkonyodott. A baromfiak elültek. A megetetett malacok elcsendesültek. Néhány tehén legelészett az utcán. A papsajtót tépték, melynek kerek sajtocskája a gyerekeknek is fizes csemegetét jelentett.

Az asszonyok kis sámlikkal és "munkával" gyülekeztek Gondáék előtt. Örzse néni zsákokat hozott foltozni. Viki néni guzsallyal, szösszel foglalta el helyét a füves árokparton. Mari néni harisnyát kötött kenderfonálból. Boris néni jókora kassal érkezett, mely fejtésre váró babbal volt tele. Juli néni a férje szakadt "gyócs ingével" telepedett le, hogy megvarrogassa. A szép fiatal Gondáné is kiült öt hónapos kicsijével. Ő pesztrázkodott. Lepénysütő Tera néni fél zsáknyi mákot hozott magával, hogy kifejtse. Hamarosan tucatnyi asszony ült együtt, dolgoztak és beszélgettek.

- Hallottátok, hogy agyonütötték Torma Vincét? - kérdezte Viki néni, akinek szögről-végről atyafia volt a halott.

- Ne tán? - rémült meg a hallgatók nevében Boris néni. - Azt az áldott, jó, csendes gyereke? Kinek lehetett a lába alatt? Hisz a légynek se ártott.

- Nem vót a' senkinek. - vette vissza a szót a rokon. - Hanem tennap este bál vót a tanyán. Ott vót Bodó Illés is.

- Az az átkofia? - rémült meg Gondáné - Oszt az az istentelen csináta?

- Hát, nem ő tette, de miatta halt meg. Mán kapatosan ért oda az az asszonyszomorító. Nem is táncolni ment az, hanem kötekedni. Hisz tuggyátok, ahun megjelenik, ott kontrabontot csiná".

Tíz órakor már késelni akart, de a szögálatos tűzoltó segítségével megfékeztek. Aztán megint csak ő lett a valaki a kocsmában.

- Az, mert minden jóézésű ember elhúzódik még a közelibű is - toldott bele - Juli néni, és felszisszent, mert a tű körme alá szűrt.

- Nyócan-tizen körüvették a legények - vette vissza a szót Viki néni. - Újbű lecsillapították. Az ördög megint visszavitte, oszt má' a jányokkal is gonoszkodni kezdett. A Binges fiú párját akarta lekérni, de Göndör Margit nem ment vele. Erre nekirontott Binges Gyurkának, mintha a' tehetett volna a kosárrű, amit kapott. Utána ott kóválygott egy darabig. Előbb az ivóban kapcskódott, majd megint a Binges gyerekekkel kezdett. Akkor má' alig állt a lábán. Aztán elfűnt. Később Gyurka kiment hűtözni, oszt észre vette, hogy ellensége a farakáson gúnynyaszodik, háttal az ivónak. Ő is kapatosan vót. Sok elszámolnivalója volt Illéssel, mert a tavaszon azt hazudta a csendöröknek, hogy Gyurka játszott össze a tanyán a garázdálkodókkal. Nagyon előnthette a méreg, mert szerzett egy nyeles lapátot és azzal jó fejbevágta a bóbiskolót. Csak mikor leterítette, vette észre, hogy nem ellenségit, hanem a legjobb komáját csapta agyon. Rohant is a csendőrségre feladni magát. Hiába vitték Vincét az orvoshoz, mán halott vót. Amaz az átkozott még reggel is a szalmakazalba aludt.

Szörnyűködés, sajnálkozás volt a befejezés. Aztán lepnyes Tera néni vette át a szót.

- Csalánba nem üt a ménykü.

- Üt a' néha - replikázott Juli néni. - Soha nem felejttem el a nagyapámtű halott történetet. Kossuth apánk idejében esett. A legények toborzóra vártak a Csillagos kocsmában. Délután óta idelátogattak, de még éccakába nyúló órába se gyűtt a toborzó kapitány. Oszt nótábű már kifogytak, beszélgettek. Ott vót köztük Kacska Miska, a falu legénye is. Az nagyon hősködött a bátorságával. Az egyik legény aszonta néki:

- Oszt szellemtű se ijedné meg?

- Nem én, a poncius Pilátustű se, - hősködött.

- Szeretném én azt látni, hogy most éfélkor kimenné a temetőbe.

- Az is valami? Nem kakukk kötött éngem. Öt liter bor, oszt kimék.

- Á csak azt mondanád, hogy kimenté, oszt elbűnál valahol a katonaszála körű. Aztán meg késve visszagyűnné, hogy kint vótam.

- Gyertek, nézzétek meg! Lássátok saját szemetekkel!

- Ahá, inadba szállt a bátorság? Kíséret kéne?

- No, álla az öt liter?

- Áll, de csak ha bizonyicc.

- Bizonyítok én úgy, hogy egyikőtök se tamaskodik, - azzal Kacska Miska lába alá vette az utat.

A maradók megint nótára váltottak. Már el is fejeltek Miskárűl. Azt hitték haza ment, mert eléggé jól állt. Akkor borzadtak meg csak rettenetesen, mikor sarkig kicsapódott a kocsmaitű, oszt Kacska Miska vállán egy sírkereszttel bedőlöngött az ivóba.

- Bizonyítottam e? Hoci a bort!

- Itt a borod - mondták elszörnyűködve - de vidd vissza tűstént, mert ha a plébános úr megtudja, számolatlan csattog rajtad a bot a deresen.

- De még rajtatok is - szűlt bele megrökönyödve Hanyecz György kocsmáros. - Mert Binges bírű, meg Gyurica törvénybírű nem kukoricázik, ha fűlibe jut a dolog.

Kacska Miska meg, hogy jól meghűzta a butykost, elindult vissza az úton. Visszacipelte a keresztet és belegyugta a lóbálással kítágított lyukba. Földet taposott a tövére. De a sötétben nem vette észre, hogy a subája csűcskit is beledűngölte a földbe. Csak mikor megfordűt oszt jött volna vissza érzi ám, hogy valami nem eresztű, húzza visszafelé. Futott vóna el, de nem bírűt mert a subája a mejjin összevót csatolva. Egy nagyot ordított, lerogyott és vége vót. A temetőcsűsz felesége hallotta. Férjűt ódalba is lűkte, hogy valaki nagyot ordított, hallgatóztak egy ideig, de semmi gyanűst nem neszeltek. A csűsz még gűnyolta is Rebekát, az asszonyt, hogy csak álmodta. Reggel lelt rá a csűsz. Arcra bukva fekűdt, hogy a lába keresztnek vót támasztva. Pillanat alatt vége lett. Megrepedt a szűve.

- Nem lehetetlen beszéd -öltötte a szűt tovább Borcsa néni, miközbe szaporán fejtette a babot.

Örzse néni dalba kezdett. Az addig játszadozó gyerekek a hűvűsködű estében odabűjtak anyjuk köré, és hallgatták a gyerekeit elpusztító "cédrusfa" tövében elásű Csáki Vilmos balladáját, meg a Szendre bárórűl szűlűt, akinek a lánya a bojtárba szeretett bele.

Lefogyott a szűsz a guzsalyról, a foltozást sem lehetett a sötét miatt folytatni.

Elköszűntek a holnap esti folytatásig.

Nyáresti rémek

Este van már. Hív az ágyam.
Fáradt vagyok, nincs más vágyam
megpihenhet lankadt szárnyam.
Kinn felzeng a békaének,
lábra kapnak mind a rémek.
Csak a szélben van most erő;
benépesül a temető,
szuvas, régi, vén csontvázak
bolondos rúttáncot járnak.
A kuvik is rárikongat;
jaj, de furcsa érzés kongat
mellkasomon, rám nehezül,
cirógat, s az ölembe ül,
és hiába itt már minden,
menekvésem sehol sincsen.
Bolond szél a fákat rázza,
lóg a kertünk ó deszkája,
és csörömpöl lenn a vödör.
Jaj, borzalom lesz ez éjjel,
csak az ágy ne hulljon széjjel!
Ahogy hányom magam rajta,
kiszakadhat deszka alja.
Míg vívódom önmagammal,
megjelensz szép, szelíd arccal.
Hűtön teszed homlokomra
kezed, úgy ringatsz álomba.
Visszamennek mind a rémek,
a csillagok már szelídek.
Altatódalt fúj a béka,
bár a kínom ezer véka,
lelkem mély álomba mélyed,
beleringat az emléked.
1948.

Márton Gábor

Körös-parti látomás

*Aranytűzben égett nyugaton az égbolt,
Hosszúra nyúlt árnyak pihentek a fényben.
S az izzó napkorong utolsókat lángolt
A Körös vizének csillámló tükrében,
Haldokló sugara megtörve világolt.
A falu tornyában esti harang kondult,
Távolí Kolompszót hozott a kőszel szél,
S az alkonyat lassan éjszakába fordult.*

*S hol a búcsúzó nap fűrdette sugarát
Az aranyos fényben csillámló habokbari,
Már a holdfény remeg ezüstösen, lágyan.
Béka-kára zendül, a víz halkán csobban,
Távírózsa rebben csillagsugarában.
Csupa illat az éj! Csendes, békés álom.
Sötét lombok között csak a szellő suttyog,
Nincsen ennél szebb, tán semmi a világom!*

KÖRÖSPARTI NYÁR

Szélroham júliusban

Zúgva, bolondul száll a szél.
Minden életbe belekap.
Tépi, cibálja, marcangolja
a levélterhes ágakat.
És beletúr száz, ezer újjal
hajamba, és ruhát cibál.
És én tapsolok eszelősen,
hogy most igazán áll a bál.
Most villám csap a levegőben,
félelmesen végigcikáz,
és dübörög, ijesztően
visszhangzik a zajra a ház.
Igen! Biztosan ölni fog
az élet. Lesújt valakit
a szellemhadak lángpallosa.
Sikoly hat el az agyáig.
Rémesen bődul a világ.
Szélben hintázik minden ág.
Ilyen vihar az emberélet.
A csend fölött vad vihar éled.
Tépvé, cibálva, ránk rohan,
letépvé fetrengnek sokan
a földön, és aztán belepí
a temetőföld, és nem veszi
hiányukat már észre senki.
Én szeretem, mikor a szél
gorombán szórja szét a tél
havát, vagy nyári port,
s láttam, hogy levelet sodort
élő tavaszban, nyárban, őszben.
Vagyok figyelő, éber őrszem,
mert szeretem a létzenét,
s a jajt, amikor szórja szét
az életet. Nem nevetek,
de csodálom a szeleket.
1945

Márton Gábor

Reményünk
és csalódásunk nyara

Könnyű ecsettel fest a nyár. Lám,
Színei tarkák, és vidámak.
Sárgát és kéket szíromnak fröccsent,
Sokféle zöldet bokornak, fának.
Aranykálászok tengerében
Búvó bogárnak csöndes árnyat,
Vígán csapongó lepkenépek
Szivárvány színű lepkeszárnyat.
És derűt is fest, kacagó kedvet!
Szerelmeket és boldog békét!
Fájdalmat is, sajtót, és mélyet,
Vétkes háborúk szenvedését.
Piros a vér, barna a bánat,
Reményt fest hozzá hófehéret,
Hogy újra épül majd a holnap.
Rózsaszín álom, halk ígélet.
Titkokat fest, mik kiderülnek.
Börtönt a könnyen vétkezőknek,
Jelennek jajt, és sűrű könnyet,
És jövődőt a múlt időnek!
Tagadást annak, aki hívó,
Hatalmat, rangot kérkedőnek!
Haladást a megtorpanónak,
Üres asztalt az éhezőknek.
Valóságáról fest csalfa képet,
S a csalárdot igaz valónak.
Így vet ki koncot a nyomornak,
S gazdag bőséget a csalónak.
Hová tűnt remélt igazságunk?
Hová, mit hittünk, hívó hittel?
Jaj! Bűn tanyája lett a lélek!
Átkok ösvénye merre vitt el?
Könnyű ecsettel fest a nyár. Lám,
színei tarkák, és vidámak.
De fest-e még haragvó égre
Sugaras fényt borongós mának?
Hogy ne hazudna vidám színekkel
Nyarat ott is, hol szél zúg zordan!
Kemény kéz ítél majd fölöttünk,
Ha nem hajlunk meg lent a porban!

IVÁNYI MÁRIA

*De már kelet felől biborlik a hajnal.
Zizeg, susog a nád, s benne ezer madár
Trillázó fohással üdvözli a napot.
És a csupa csillám, üdén tarka határ
A kelő nap sugárözönében ragyog.
Innen is, onnan is kapáslányok jönnek,
Smaragdzöld levélről csöppnyi harmatcsöppek,
Mint guruló gyöngyszem puhán legörögnek.*

IVÁNYI MÁRIA

5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3. T/F: 66/386-

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése - tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés (fenyő fűrészáru, interspan bútorlap szigetelőlemezek, kartonplasztlemez...)
- Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

**Az ablak
teszi
a házat**

**MŰANYAG AJTÓK, ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI MÉRETERE IS.**

5502 Gyomaendrőd, Fő út 81/1
81/1. Tel/Fax: 66/386-328

ÚJ AKCIÓ!

**AZ ENDRŐDI HÁZTARTÁSI BOLTBAN, Endrődi
út 1.**

AJÁNLATAINK:

- Horgászcsikkek nagy választékban
- Gumicsizmák 1.200,- Ft-ért
- Olcsó étolaj kimérve 170-180 Ft-ért
- Olcsó üdítő 2 liter 87 forintért kapható!
- A kiegyensúlyozott életmódhoz Élet Kristály nálunk a legolcsóbb

Méretes lábbeli készítést is vállalunk.

35-től 42-es méretig.

SEURO MODELL BT.

Fő út 57. (Volt Napkeleti vendéglő helyén)

TURUL CIPŐ GYOMAENDRŐD

Szabadság tér 2.

Telefon: 66/386-891

66/386-251

A TURUL CIPŐBOLT
új helyen: Gyomaendrőd,
Fő u. 204.

(a Gyógyszertár mellett)

Megújult választékkal, bevezető árakon kínálja termékeit.

VÁRJUK KEDVES VÁSÁRLÓINKAT!

Corvo Bianco Schuh Bt.

Corvo bianco

Cipőipari Bt.

5502 Gyomaendrőd, Fő út 14.

☎/Fax (66) 386-896

☎ (30) 457-148

Női, Leányka-, és Fiú

cipőgyártás

Martol Cipő

Dinya Zoltán

vállalkozó

Lakás:

Telephely:

Dobi I. 1/1

5502 GYOMAENDRŐD

Fő út 45.

Tel.: 06 66/386-578

Tel.: 06 66/386-578

06-30/436-781

A KÁRPITOS '97 Kft.

termékeinek állandó bemutató terme

a **DÁVID BÚTORBOLT**-ban

5502. Gyomaendrőd Hősök tere 7.

Legújabb ajánlatai:

Heverők 16.000. Ft-tól

Franciaágyak 34.000 Ft-tól

Ülőgarnitúrák 65.000. Ft-tól.

ÉLJEN A PC Shop

ÁLTAL NYÚJTOTT EGYEDÜLÁLLÓ

- KAMATMENTES RÉSZLETFIZETÉS
- DÍJMENTES HÁZHOZZÁLLÍTÁS, BEÜZEMELÉS
- 1 + 1 ÉV TELJES KÖRŰ GARANCIA
- TERMÉKVISSZAVÁSÁRLÁSI GARANCIA

PC SHOP SZÁMÍTÁSTECHNIKAI

SAKÜZLET, SZERVÍZ

SZARVAS, Szabadság út 30. T.: (66) 311-422

„ÉPFÉ“ építőipari-szakipari és festő-vállalkozó

BARTA LÁSZLÓ

5502. Gyomaendrőd, Juhász Gy.u.34/1.

Telefon/Fax: 06-66-386-896 (o8.00-16.00)

Rádiótelefon és üzenetrögzítő:

06-60/481-041

VÁLLAL

GARANCIÁVAL:

Szobafestés, mázolás, tapétázás

melegburkolási munkákat takarítással

Teljes szakipari munkák tervezetetését, szervezését,

lebonyolítását anyagbeszerzéssel.

AUTÓBUSZ MENETREND

HELYI JÁRAT

Érvényes: 1997 június 16-tól

Öregszőlő	Déryné	MÁV Áll.	Szab.tér	MÁV áll.	Szab.tér	Déryné	Öregszőlő
5.20	5.25	5.35	5.40	5.55	6.00	6.10	6.15
6.15	6.20	6.30	6.45	6.50	6.55	7.05	
	7.10	7.20	7.25	7.50	7.55	8.05	
	9.05	9.15	9.20	10.00	10.05	10.15	
	10.15	10.25	10.30	+10.35	+10.40	+10.50	+10.55
+11.00	+11.05	+11.15	+11.20	11.30	11.35	11.45	
	11.45	11.55	12.00	12.35	12.40	12.50	
	13.10	13.20	13.25	13.45	13.50	14.00	
	14.05	14.15	14.20	14.35	14.40	14.50	14.55
15.25	15.30	15.40	16.10	16.15	----	16.30	16.35
16.40	16.45	16.55	17.00	17.45	17.50	18.00	
	18.05	18.15	18.20	18.40	18.45	18.55	
	19.05	19.15	19.20	19.50	19.55	20.05	
	+21.00	+21.10	+21.15	+21.55	+22.10	+22.20	

+ = Munkaszüneti napokon nem közlekedik.

Temető járat: Vasárnaponként	Szabadság tér	7.35
	MÁV állomás	7.40
	Temetőből vissza	9.30

MÁV VASÚTI MENETREND

Érvényes: 1997.június 1-től 1998. május 23-ig

Bp Keleti	Szolnok	Gyoma	Békéscsaba	Békéscsaba	Gyoma	Szolnok	Bp.Keleti
	*2.50	3.45	4.15	1.54	nem áll meg	nem áll meg	4.57
		4.40	5.19	4.54	5.36	6.29	
	4.50	5.50	6.29	5.45	6.21	7.10	8.42
		6.40	7.17	6.35	nem áll meg	7.43	9.07
4.05	6.41	7.40	8.17	6.40	7.07	7.46	
6.15	7.49	nem áll meg	8.53	6.47	7.23	8.15	9.52
8.15	9.50	10.26	10.59				
7.15	8.53	9.37	10.09	7.30	8.08	9.10	
	8.58	9.56	10.31	8.30	9.06	9.59	11.22
	11.16	12.11	12.48	11.01	11.31	12.20	14.02
10.15	11.50	12.29	12.57	11.35	12.10	13.08	
11.15	12.49	nem áll meg	13.53	13.00	13.36	14.22	15.47
12.15	13.40	14.27	14.57	13.30	14.00	14.47	16.22
	14.37	15.34	16.11	14.35	15.11	16.10	
13.55	15.20	16.13	16.41	15.15	nem áll meg	16.23	17.47
	16.10	17.08	17.46	15.20	15.47	16.30	18.02
15.15	16.50	17.29	17.56	17.15	17.56	18.54	
15.55	17.29	nem áll meg	18.33	16.55	17.34	18.30	20.02
17.15	18.44	19.35	20.07	17.44	18.28	19.11	20.47
	19.05	20.24	21.03	18.55	nem áll meg	20.10	21.32
	20.34	21.15	21.43	19.05	19.44	20.41	
19.30	21.05	21.44	22.12	19.35	20.12	21.04	22.32
23.15	nem áll meg	nem áll meg	1.53	**19.35	20.36	21.24	
				22.30	23.08	0.05	

* = Hétköznapokon közlekedik

** = Munkanapokon közlekedik

Vásárújjság

Gyomaendrőd, Sportcsarnok 1997. augusztus 29-31.

Kedves Olvasó! Tisztelt Látogató!

A Gyomaendrődi Bethlen Gábor Mezőgazdasági és Ipari Szakképző Iskola rendezésében széleskörű támogatással, emelkedő színvonalon harmadik alkalommal kerül megrendezésre a Vita Agricolae '97 Mezőgazdasági, Ipari Kiállítás és Vásár.

A rendezvény a mezőgazdaság, az ipar és a helyi termelők, gazdálkodók, feldolgozók valamint kereskedők bemutatkozásán keresztül egyre szélesebb körű. A régió, a megye és az ország egy-egy reprezentatív kiállítóin kívül az országhatáron túlról is jöttek kiállítók, amelyek gazdagítják és emelik a vásár színvonalát.

Napjainkban, változó világunkban a piacgazdaságra történő felkészülés és váltás kapcsán különös jelentőséggel bírnak a helyi kiállítások és vásárok. Az ezeken a rendezvényeken látottak és a megszerzett ismeretek segítik a gazdálkodók mindennapi tevékenységét, eredményességét. A véleménycserék, az új technológiák megismerése, a módszerek, az üzleti kapcsolatok kialakítása közvetlen és közvetett haszonnal járnak mind a kiállítóknak, mind pedig a látogatóknak.

A kiállítás szervezői ennek szellemében rendezték meg a Vita Agricolae kiállítást és vásárt Gyomaendrődön. Városunkban és térségünkben napjainkban és a jövőben egyre nagyobb szükség van az ilyen, és hasonló jellegű rendezvényekre, hiszen ezek szolgálják az itt élőket, új ismereteket nyújtanak, felkészítenek az újszerű gondolkodásra, szemléletváltásra, megalapozzák az emberek boldogulását.

A mezőgazdasági, ipari kiállítással és vásárral egy időben olyan kísérő rendezvények kerültek megszervezésre, amelyek gazdag tartalommal töltik meg e három napot.

Lesz Agrárfórum, nemzetközi üzletember-találkozó, nagy érdeklődéssel várják a 23. Országos Halfőző Versenyt, most rendezik meg a Magyar Tangazdaságok Szövetségének elnökségi ülését és a Békés Megyei Agrárkamara Szakképzési Osztályának értekezletét. Ünnepeles megemlékezést tartunk a gyomaendrődi mezőgazdasági szakképzés 75 éves évfordulójáról. A vásár ideje alatt a IV. Gyomaendrődi Nemzetközi Művészeti Alkotásából készült kiállításra is várjuk a látogatókat. A Vita Agricolae ideje alatt zenekarok, táncsoportok, mazzorették szórakoztatják a látogatókat.

Ezek a szakmai és kulturális programok lehetőséget nyújtanak az érdeklődőknek a napi munka utáni kikapcsolódásra és pihenésre.

További lehetőséget nyújt a Gyomaendrődre látogató és az itt élő emberek számára a Hármaskörös a maga természetes és szinte háboríthatatlan szépségével. A város közigazgatási területéhez tartozó 14 holtág a horgászatot, természetet kedvelőknek ad lehetőséget a szabadidő hasznos és egészséges eltöltéséhez.

Az Erzsébet-ligetben található termál-fürdő gyógyvizével nem csak a szórakozni vágyókat várja, hanem a gyógyulást keresőknek is felüdülést nyújt. Kulturális látni-valóink közül ki kell emelni a Kner Nyomdaipari Múzeumot, az Endrődi Tájékozató és nem utolsósorban a Magyarországon, de Európában is egyedülálló kiállítási anyaggal rendelkező Motormúzeumot.

Köszönöm, hogy eljötték városunkba, remélem a kellemes időtöltés és a hasznos ismeretek után maradandó élmények birtokában búcsúzunk a mielőbbi viszontlátás reményében.

Dr. Dávid Imre
Gyomaendrőd polgármestere

3 év, 100.000 km garancia

ROAD SERVICE KFT.

**Karcag, Eötvös u. 10.
59/312-346, 59/312-588**

*** személy- és
haszon-
gépjárművek**

*** személyre
szabott hitel,
lízing,
részletfizetés**

* gyári alkatrészek

Itt az új Corolla!

**A kiállításra
a belépés díjtalan!**

A Bethlen Alapítvány megbízásából készítette a Recline Stúdió.

30/555-920

Felelős kiadó: Gubucz József

Készült a GyomaPrint

nyomdájában. 66/284-181

Az újság kereskedelmi forgalomba nem hozható!

75 éves a mezőgazdasági szakképzés Gyomán

Köszöntő

Nagy időkre, az elmúlt 75 évre tekint most vissza a gyomaendrődi iskola. Igaz, tehetné ezt akár száz év távlatára is, hiszen kisebb gazdasági iskola önálló oktatóval már 1897-ben megkezdte itt működését. Ám az idő helyett sokkal inkább azon van a hangsúly, az érdemi meg igazából a méltó szavakat, hogy a középfokú mezőgazdasági képzés bölcsője itt ringott ezen a vidéken, hiszen tudjuk, hogy Tessedik Sámuel a közeli Szarvason szervezte meg Magyarországon az első ilyen jellegű intézményt, s oktatta - szavaival élve - a Gazdászokat.

Gyoma harmadik újratelepítésének 280. évfordulóján örömmel állapíthatjuk meg, hogy a település és az iskola sorsa elválaszthatatlan egymástól. Példa erre, hogy az 1922/23-as tanévtől a község tartotta fenn az iskolát. A korabeli vezetés ezzel is tudtul adta, hogy nagy szükség van a településen az agrárszakember-képzésre. A fenntartásból az állam is részt vállalt: a nevelők fizetését ugyanis a Földművelésügyi Minisztérium folyósította. 1922-től 1946-ig a töretlen fejlődés jellemezte az intézményt. Majd átszervezések követték egymást. 1954-ben megszűnt, s 30 évvel ezelőtt újra tanítottak az iskolában.

Azóta - a társadalmi igényekre figyelve, néha néha megtorpanva - fokozatosan felfelé ível az iskola pályája. Ezt bizonyítja az új tanügyi épület, a tornaterem, a sportudvar felépítése, a tangazdaság kialakítása. Az oktató-nevelő munka színvonalát semmi nem jelezheti jobban, mint hogy a diákjaik az országos szakmai versenyeken dobogós helyezéseket érnek el és a felsőoktatási intézményekbe szép számmal kerülnek tanulók közül. S ami talán a legfontosabb: az itt szerzett tudással, magatartással, sikerrel állnak helyt mezőgazdaságunk gyakorlati életében.

A tantestület tagjai folyamatosan részt vettek kísérleti tantervek megírásában és közreműködtek országosan bevezetendő szakmák követelményrendszerének és tanterveinek kidolgozásában is. Figyelemre méltóak az iskola nemzetközi kapcsolatai, melyeket az oktatás eredményességének szolgálatába állítanak.

A jubileum alkalmából kívánom, hogy az iskola értékeit megőrizve, az új feladatként kapott ipari képzést is sikeresen folytassa. Neveljen és képezzen - a kor követelményeinek megfelelően - olyan szakembereket, akik megállják a helyüket a termelésben és eredményeikkel gyarapítják hazánk értékeit, s akik sikerrel lépnek rá mezőgazdaságunk Európába tartó útjára.

Dr. Nagy Frigyes
földművelésügyi miniszter
Budapest, 1997. július

1997. évi Bethlen-Napok programja

Augusztus 29. péntek

10 órákor

A Vita Agricolae '97 Mezőgazdasági, Ipari Kiállítás és Vásár megnyitója

Helye: a városi sportcsarnok

A kiállítást megnyitja: Dr. Nagy Frigyes, földművelésügyi miniszter

11 órákor

Agrárfórum

Helye: a városháza díszterme

Előadók: Dr. Nagy Frigyes, földművelésügyi miniszter

Horváth Károly, a Békés Megyei Agrárkamara elnöke

Jakab István, a Magyarországi Gazdakörök Országos Szövetségének elnöke

A fórumot vezeti: Dr. Kulcsár László, a Békés Megyei Gazdakörök Szövetségének elnöke

13,30 órákor

Folklór műsor

Mótyán Tibor és népzenekeara játszik

Fellép a Körösmenti Néptáncgyűttes

Bemutatja műsorát Nagyenyed (Aiud) néptáncgyűttese

Helye: a városi sportcsarnok

14 órákor Nemzetközi üzletember-találkozó

Helye: a városháza díszterme

Szervezője: a Békés Megyei Kereskedelmi és Iparkamara

Augusztus 30. szombat

9 órákor

a 23. Országos Halfőző Verseny megnyitója

Helye: a Liget Kemping

A megnyitót tartja: Dr. Orosz Sándor, az Országgyűlés Mezőgazdasági Bizottságának elnöke

10 órákor

A Magyar Tangazdaságok Szövetségének elnökségi ülése,

a Békés Megyei Agrárkamara Szakképzési Osztályának értekezlete

Helye: a Bethlen Gábor iskola

15 órákor

A halfőző verseny eredményhirdetése

Helye: a Liget Kemping

Szórakoztató műsorok a sportcsarnok előtt

A 2. Számú Általános Iskola mazzorett csoportjának bemutatója

Az AQUA VITAE együttes játéka

A Komédiás Kör műsora

Szarka Zsolt és zenekara játszik

Augusztus 31. vasárnap

10 órákor

A Bethlen Gábor Mezőgazdasági és Ipari Szakképző Iskola ünnepe, megemlékezés a gyomaendrődi mezőgazdasági szakképzés 75 éves évfordulójáról

Helye: a református templom

Ünnepi beszédet mond: Dr. Dinya László, a Művelődési és Közoktatási Minisztérium helyettes államtitkára

11,45 órákor

A IV. Gyomaendrődi Nemzetközi Művészklub alkotásából készült kiállítás megnyitója

Helye: a Bethlen Gábor iskola tornaterme

A kiállítást megnyitja: Csuta György festőművész

* * *

A Vita Agricolae 97 kiállítás nyitva tartása:

Augusztus 29. (péntek): 10-18 óráig

Augusztus 30. (szombat): 9-18 óráig

Augusztus 31. (vasárnap): 9-16 óráig

Minden érdeklődőt szeretettel várnak a rendezők!

BÁBOLNA BAROMFI

Békéscsaba Feldolgozó Kft.
5601 Békéscsaba,
Orosházi út 2. Pf.: 30.

Tisztelt Érdeklődők!

Sok szeretettel meghívjuk Önöket a Bábolna Baromfi Békéscsaba Feldolgozó Kft. kiállítói standjához, ahol termékbemutatóval egybekötött árubemutatót tartunk.

Standunkon megtekinthetők az új csomagolású fagyasztott illetve előhűtött kacsza, liba, csirke, valamint továbbfeldolgozott termékeink!

TURUL CIPŐ® TURUL CIPŐ KFT.

*A vásár ideje alatt
a Turul Cipő
standján
GYÁRI ÁRON
kínálunk
lábbeliket!*
Szeretettel várjuk
kedves
vásárlóinkat!

MUSTANG

FARMERHÁZ
Gyomaendrőd, Fő út 181/1
Tel.: 386-025

A Linda Sport
mindig a
MINŐSÉGET
és most is a
KEDVEZŐ
ÁRAT
jelenti!

adidas®

*Füzdőruhák
szezonzéki
kiárúsítása!*

Várjuk Önt is
a Linda Sport
standján!

BÁBOLNA TAKARMÁNY

Bábolnai márkatermékek!

A Bábolna Takarmányipari Kft. több mint 20 éves takarmánygyártói és forgalmazói tapasztalatai alapján létrehozta márkatermék-rendszerét. A márkatermékek a gazdasági haszonállatok (baromfi, sertés, szarvasmarha, nyúl, stb.) takarmányozásában nyújtanak hatékony segítséget.

A márkatermékek alkalmazásának előnyei:

- * garantált bábolnai minőség
- * kiváló beltartalom
- * hatékony alapanyagok felhasználása
- * jól illeszthető a gazdálkodási viszonyokhoz (kisüzemi + GAZDA program)
- * kedvező ár-minőség viszony
- * könnyű elérhetőség
- * szakmai támogatás

Fülöp Imre, regionális értékesítő
30/552-443, 66/447-457

Fülöp Zoltán, területi értékesítő
30/254-464, 60/305-137

Bábolna Takarmány Márkabolt
Kovács Sándor
Gyomaendrőd, Fő út 114.

Német Pékség

Gyomán a Hősök u. 43. sz. alatt
- a Totózó melletti Tanbóltban -

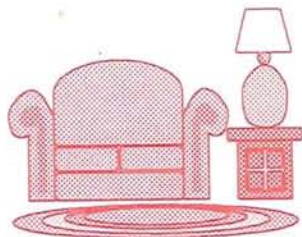
**német-bajor finompékáruval,
kávével, üdítővel**

várjuk kedves vásárlóinkat.

Nyitva: hétköznap 7-16 óráig,
szombaton 7-12 óráig.

Egyedi megrendeléseket is kielégítünk,
rendezvényekre süteményeket készítünk!

A VELVET BÚTORBOLT AJÁNLATA

- Íróasztalok	8.100 Ft-tól
- Forgószek	6.800 Ft-tól
- Komód	11.500 Ft-tól
- Számítógépasztal	7.100 Ft-tól
- Ifjúsági szekréynyor	50.200 Ft-tól
- Ülőgarnitúra 3-2-1	104.400 Ft-tól
- Sarok ülőgarnitúra	79.400 Ft-tól

Konyhák bútorozását, konyhabútorok méretre való elkészítését vállaljuk. Irodabútorok méretre való elkészítése, beszerzése! (Referenciamunkánk: Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet Gyomai Kirendeltsége)

Gyoma, Fő út 202. Telefon: 30/453-274
A vásár ideje alatt üzletünkben megrendelt
bútorok árából 5% kedvezményt adunk!

A Vita Agricolae '97 Mezőgazdasági, Ipari Kiállítás és Vásár résztvevői

1. Haltenyésztési Kutató Intézet

Szarvas, Pf. 47. Tel.: 66/312-311
A HAKI a kutatók, gazdálkodók, természetvédők és minden természetszerető polgár partnere, környezetünk védelme és egészséges táplálkozásunk fejlesztése érdekében. Tevékenységeink: oktatás, szaktanácsadás, szolgáltatás

2. Gyomaendrődi Kertbarát Kör

Gyomaendrőd

3. Békés Megyéért Vállalkozásfejlesztési Alapítvány

Békéscsaba, Kinizsi u. 5.
Tel./fax: 66/442-520, 66/445-520
Ügyfélfogadás: minden nap 8-16 óráig
Szaktanácsadás: hétfőtől csütörtökig 10-12 óráig

4. Békés Megyei Agrárkamara

Békéscsaba, Szabadság tér 11-17.
Tel./fax: 66/441-017

5. Márky Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.

Békéscsaba, Pásztor u. 37.
Tel.: 66/442-742 Fax: 60/442-720
Tej- és húsrú diszkontáruház: Békéscsaba, Kétegyházi u. 3. Lakossági és viszonteladói kiszolgálás!

6. Summit Agro Hungaria Kft.

Budapest, Táltos u. 15/b.
Tel.: 1/202-7002
A Japán környezetbarát növényvédőszeret immár több éve a Sumitomo Corporation japán kereskedőház leányvállalata a Summit-Agro képviseli és forgalmazza a hazai piacon. Ez mintegy 25 növényvédőszeret jelent, így a Summit-Agro szinte minden kultúrában komplex technológiát kínál.

7. Turul Cipő Kft.

Gyomaendrőd, Szabadság tér 2.
Tel./fax: 66/386-891, 386-251
A 200 főt foglalkoztató cég a mindenkori szezonnak és divatirányzatnak megfelelő női és gyermekcipőt gyárt. Tavasz-nyári szezonban fő profilunk a BIO termékek, 18-45-ös méretig állítunk elő biopapucsot

kat és szandálokat, hazai és külföldi piacra. Nagykereskedőknek és viszonteladók-
nak saját márkanevükön is végzünk gyártást saját modelljeinkből, hozott modellekből anyagos és bér munka konstrukciókban is. Komplet bér munkát (felső és alja) vállalunk. Gyomaendrődi üzletünkben bőr és cipőkellék forgalmazást végzünk.

8. Gyomai Kner Nyomda Rt.

Gyomaendrőd, Kossuth u. 10-12.
Tel./fax: 66/386-744

9. Goodmayer Italipari és Kereskedelmi Rt.

Izsák, Kossuth u. 154.
Tel./fax: 76/374-591, 374-040

10. Szarvasi Agrár Rt.

Szarvas, Szabadság u. 30.
Tel.: 66/312-922

11. Divasa Farmavic Kft.

Izsák, Radnóti u. 16.
Tel./fax: 76/374-361
A Divasa Farmavic Hungaria Kft. a spanyol székhelyű Divasa Farmavic gyár termékeinek kizárólagos magyarországi forgalmazója, mely állatgyógyászati gyógyszereket, állatgyógyászati műszereket és az állatgyógyászatban, állattartásban használatos eszközöket importál és forgalmaz. A spanyol gyár mára egyike az iparág legnagyobb gyártóinak, termékeit a világ több mint 60 országában vásárolják.

12. Bábolna Takarmányipari Kft.

Nagyigmánd, Pf. 16.
Tel.: 34/356-604
A Bábolna Takarmányipari Kft. márkatermékei a gazdasági haszonállatok (baromfi, sertés, szarvasmarha, nyúl, stb.) takarmányozásában nyújtanak hatékony segítséget. Garantált bábolnai minőség!

13. Argosz Biztosító Rt.

Budapest, Maros u. 19-21.
Tel.: 66/451-230

Az Argosz Biztosító Rt. a nem életbiztosítási termékek teljes skáláját kínálja, kielégítve a családok, gazdasági vállalkozások, mezőgazdasági termelők és bármely más intézmény biztosítási igényeit.

14. Corvo Bianco Such Bt.

Gyomaendrőd, Apponyi u. 9.
Tel.: 66/386-896

15. Hrabovszky és Társa Mezőgazdasági és Kereskedelmi Kft.

5600 Békéscsaba, Kiss-Tabán u. 16.
Tel.: 66/442-256, 30/283-779
Ipari, takarmány és madáreleség magvak exportcélú szerződéses termeltetése. Takarmánynövény vetőmagvak, madáreleség magvak, magkeverékek forgalmazása. Szaktanácsadás, mezőgazdasági kutatás-fejlesztés.

16. KÉE Kertészeti Főiskola Tanüzeme

Kecskemét, Kisfái u. 181.
Tel.: 76/321-180

17. Mikoszóft Bt.

A szakemberek könyvesboltja!
Szarvas, Széchenyi u. 5.
Tel.: 66/312-117

18. Staffirung Kft.

Gyomaendrőd, Hősök u. 52.
Tel.: 66/386-603

19. Szujó Műszaki Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.

5502 Gyomaendrőd, Fő u. 33.
Tel.: 66/386-047, Fax: 66/386-243
Díszkapu, kerítés és hullámrács gyártás. Vas-műszaki kis- és nagykereskedelem. Szerszám forgalmazás.

20. Henkel Magyarország Kft.

Budapest, Dávid F. u. 6.
Tel.: 66/371-011

21. Medgyesi és Társai Kereskedelmi Bt.

Szarvas, Malom u. 11/2.
Tel.: 20/420-249
A COOL Klímatechnika 1992 óta foglalkozik épületklimatizálási és légtechnikai

feladatok megoldásával és 1995 óta járműklimatizálással. Cégünk elismert klímaberendezés-gyártók termékeinek széles skáláját nyújtja. A jelentős márka-nevek mellett folyamatos törekvésünk az elérhető ár. A megyében - azonos műszaki paraméterek mellett - a legkedvezőbb áron választhat kínálatunkból.

22. Bútoripari Szövetkezet

Gyomaendrőd, Kossuth u. 61-63.
Szövetkezetünk 1968 óta foglalkozik bútorgyártással. Kezdeményező szerepet játszottunk a '70-es évek elején a skandináv stílusú fenyőbútorok magyarországi elterjesztésében. Környezetbarát bútorainkat csak fából készítjük, melyekhez fenyő-, (borovi, luc) tölgy-, éger- és bükkfát használunk. Bútorüzemünk korszerű, 100 fős középüzem. Termékeink fenyő- és keményfából készített előszobagarnitúrák, dohányzó- és íróasztalok, komódok különböző polcok és kiegészítő kisbútorok. Bútoraink nagyobb részét exportra készítjük, célországok: Németország, Ausztria, Franciaország, Hollandia. Belföldön bútorainkat különböző bútorboltokban és üzemeink bemutatótermében lehet megvásárolni.

23. ANIVET Állattenyésztési, Állatgyógyászati Kereskedelmi Kft.

Budapest, Remény u. 12.
Tel.: 06-1/252-2999

24. IKR Bábolna

5900 Orosháza, Külterület 637.
Tel.: 68/413-682, Fax: 68/311-819
Az IKR Részvénytársaság Bábolna immáron negyed százada a növénytermesztés és technológiai fejlesztés bázisa. Segítjük Önt a termeléshez szükséges vetőmagvak, műtrágyák, növényvédőszeresek, gépek, gépalkatrészek beszerzésében és az ehhez szükséges pénzügyi forrás megteremtésében, a termény értékesítéséig bezárólag. Ne feledje: az IKR Rt. partner a szántóföldtől a piacig.

25. PIG-TECH Kft.

Mohács, Tompa M. u. 15.
Tel./fax: 69/322-822
Sertéstechnológiai berendezések gyártása, forgalmazása, kereskedelem.

26. Körösi Halász Szövetkezet

Gyomaendrőd, Kossuth u. 27.

27. Linda Sport

Gyomaendrőd, Fő u. 181/1.

28. Margó Virágbolt

Gyomaendrőd, Bajcsy-Zsilinszky u. 69.
Tel.: 66/386-183

29. Mezőhegyesi Állami Ménesbirtok Rt.

Mezőhegyes, Kozma F. u. 30.

30. Bábolna Baromfi Békéscsaba Feldolgozó Kft.

5601 Békéscsaba, Orosházi u. 2., Pf.: 30.
Tel./Fax: 66/446-090, 66/441-094
Diszkont: Békéscsaba, Orosházi u. 2.
Tel: 66/446-246/140 mell.
Standunkon megtekinthetőek az új csomagolású fagyasztott illetve előhűtött kacsák, libák, csirke valamint tovább feldolgozott termékeink.

31. AGRO-DUAL Kft.

Gyomaendrőd, II. ker. 510/1.
Tel.: 60/302-005

32. Békési Gabona Rt.

5600 Békéscsaba, Deák u. 11.
Tel.: 66/447-422, fax: 66/451-454
Részvénytársaságunk működési területe Békés megye, Magyarország egyik legjobb gabonatermelő területe. A térségben nagy hagyományai vannak a gabonatermesztésnek és feldolgozásnak. Tevékenységeink: malomipari termékek előállítás, keveréktakarmány és koncentrátum gyártás, mezőgazdasági termények kereskedelme.

33. Hőtechnikai és Gépipari Kft.

Gyomaendrőd, Kossuth u. 64.
Tel.: 66/386-422, Fax: 66/386-925
Gáztüzelésű kazánok gyártása. Közel 30 éve a vásárlók szolgálatában.

34. Mabrac Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.

Baja, Béla király u. 4.
Tel.: 60/454-846

35. Borsi Lajos asztalosmester

Déaványa, Bánomkert út 63.
Tel.: 30/554-571, 60/301-329
Tizenöt éve működő vállalkozásunk a megrendelő által kért egyedi méretre készít és szerel össze a helyszínen konyha-, szoba-, előtér-, gardrób- és íróasztalokat, valamint bársarkokat. Készítünk egyedi megrendelésre franciaágyat, heverőt, szekrényt, könyvespolcot, étkezősarokot, s bármit amit Ön elképzel és megrendel!

36. Csabaagro

Mezőgazdasági gépértékesítés!
Békéscsaba, Szarvasi út 103.
Tel./fax: 66/453-543

37. Contarex Agrotechnika Kft.

A mezőgazdaság gépesítése!
Kisújszállás, Külterület
Tel.: 59/321-211, Fax: 59/321-93138.

38. Arbocoop Gm.

Vendéglátóipari bútorgyártás!
Szarvas, Deák F. u. 40.
Tel.: 66/313-046, 66/311-354

39. Bar-Ka-Fa Fafaragó és Faszobrász Vállalkozás

Gyomaendrőd, Blaha u. 12/1.
Tel.: 60/481-041, 66/285-659.
Fax: 66/386-896
Vállaljuk egyedi és igényes művészi értékű munkák elvégzését magán- és közületi megrendelőinknek. Mintaterem: Gyomaendrőd, Blaha u. 12/1.

40. Dambatter Kft.

Gyomaendrőd, Hősök u. 12/1.
Tel.: 66/285-565

41. Road Service Kft. Toyota Márkakereskedés

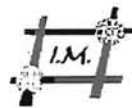
Karcag, Eötvös u. 10.
Tel.: 59/312-346, 59/312-588

42. Aiud-Nagyenyed

Gyomaendrőd romániai testvérvárosának üzletemberei is bemutatkoznak a kiállításon.

43. Bethlen Gábor Mezőgazdasági és Ipari Szakképző Iskola

Gyomaendrőd, Hősök útja 40.
Tel./fax: 66/386-028
Gyomaendrőd, Selyem út 124.
Tel: 66/386-616

44. Informatikai Magániskola Kft.

5900 Orosháza, Deák F. u. 2.
Telefon/fax: 68/311-338
E-mail: imsuli@bekes.hungary.net
Számítástechnikai tanfolyamok Gyomaendrődön, Orosházán, Gyulán, Békéscsabán.
- Számítógép-kezelő (alapfokú)
- Szoftver-üzemeltető (középfokú)
- Gyermektanfolyamok
- Egyedi tanfolyamok igény szerint cégeknek

A
SZÓ-BESZÉD
olvasói
többet tudnak...

és hamarabb!

Önnek szól és Magáért beszél!

Informatikai Magániskola Kft.

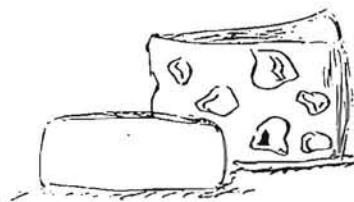
5900 Orosháza, Deák F. u. 2. Telefon/fax: 68/311-338
E-mail: imsuli@bekes.hungary.net

*Számítástechnikai tanfolyamok Gyomaendrődön,
Orosházán, Gyulán, Békéscsabán.*

- Számítógép-kezelő (alapfokú)
- Szoftver-üzemeltető (középfokú)
- Gyermektanfolyamok
- Egyedi tanfolyamok igény szerint cégeknek

EDE Hungary Kft. Európai Távoktatás képviselője.

- Marketing- és reklámmenedzser (felsőfokú)
- Marketing- és reklámügyintéző (középfokú)
- Irodavezető (felsőfokú)
- Kereskedelmi menedzser (felsőfokú)

**Márkay
Kereskedelmi
és Szolgáltató
Kft.**

**A MÁRKÁK
KINCSESTÁRA!**

Tej- és húsdiszkont
áruház.

Békéscsaba,
Kétegyházi u. 3.

Lakossági
és viszonteladói
kiszolgálás!

Kedd és szombat -
nyugdíjnap:
4% árkedvezmény!

Csütörtök - sajt nap:
4% kedvezmény
minden sajtfeleség
árából!

Nyitva:
hétköznap 5-18
óraig, szombaton
5-12 óráig.

Bölcs Bagoly

A szakemberek
könyvesboltja Szarvason
a mezőgazdasági
főiskolán!

Pénzügyi-Gazdasági
kiadványok

Műszaki
szakkönyvek

Nyelvkönyvek

Számítástechnika

Mezőgazdaság-
Kertészet

Menedzserkönyvek

Természet-
gyógyászati
kiadványok

Sport-Utazás-
Térképek

**Könyv-futár
csomagküldő
szolgálat!**

**Szarvas,
Szabadság u. 1-3.**

**TOURINFORM
IRODA**

Gyomaendrőd,

Fő út

173-179.

Tel./fax:

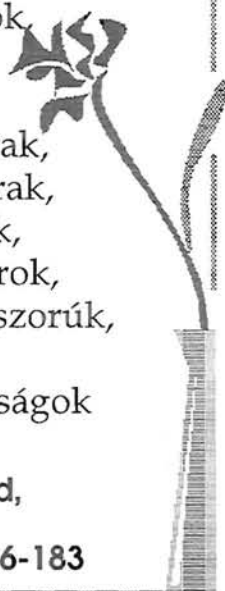
66/386-851

Margó Virágbolt

Cserepes és
vágott virágok,
selyem
virágok,
ajándéktárgyak,
alkalmi kosarak,
csokrok, tálak,
esküvői csokrok,
élő- és műkoszorúk,
sírcsokrok,
egyedi kívánságok
teljesítése!

**Gyomaendrőd,
Bajcsy u. 69.
Telefon: 66/386-183**

**HOTEL
NONIUS**

***

5820 Mezőhegyes, Kozma u. 32.

*Hívjuk és várjuk Önt
a Mezőhegyesi
Állami Ménesbirtok
Nonius
Szállójában.*

Tel.: 68/467-308

EZ+AZ

Műszaki Bizományi Bolt

Gyomán a Kossuth út 18. szám alatti épületben, a Kner Múzeum mellett nyílt meg a közelmúltban a város legnagyobb használtcikk-kereskedése, az EZ+AZ Műszaki Bizományi Bolt.

Gellai Zoltán az üzlet vezetője lapunkat tájékoztatta arról, hogy a kereskedésben különböző használt és új műszaki cikkeket értékesítenek. Új cikkek például a telefonok, amelyek közül a vezeték nélküliekre is nagy a kereslet, elsősorban a kedvező árak miatt. Ugyancsak új cikkek a rádiómagnók, walkmanok, CD-s rádiós magnók, fali- és ébresztőórák, különböző háztartási kisgépek a habverőtől a hajszárítógig.

Használt cikkek közül a hűtők és fagyasztók a keresettek, ezekre 3 hónapos jótállás van. A szórakoztató elektronikai eszközök szinte mindegyikét kínálja az üzlet: videómagnó már 20 ezer forinttól, színes televízió 21 ezer forinttól, távirányítós music center 12 ezer forinttól.

De aki másra vágyik annak ajánljuk a varrógépeket, fűnyírókat, babakocsikat, számítógépeket, sátrakat és kerékpárokat.

Az EZ+AZ Műszaki Bizományi Bolt hétköznap 8-12-ig illetve 14-18 óráig, szombaton pedig 8-12 óráig várja vásárlóit.

Aki megválna megunt, de még használható cuccaitól, az keresse fel a Kossuth u. 18. szám alatti EZ+AZ Bizományi Boltot! Telefon: 66/386-522/16.mell., 20/376-376

AUTÓSBOLT

Gyomaendrőd, Fő út 152. szám alatt.
(a Shell-kúttal szemben)

Teljeskörű alkatrész
kínálat az összes
nyugati szgk. típusokhoz
és haszongépjárműhöz
(3,5 tonnásig).

Tehergépkocsikhoz, mezőgazdasági
gépekhez gumi.

Agip

olajok kannás és hordós
kiszerezésben is.

A 16.30-ig megrendelt árut másnap
reggel nyitáskor átveheti.

Tel./ügyelet: 06-60/313-483

Parkolás az udvarban.

Nyitva: hétköznap 8.30-17-ig, szombaton 8-12-ig

Mezőgazdasági termelők, állattartók figyelem!

A csárdaszállási Petőfi Mg. Szövetkezet kedvező
feltételekkel (22 kg/ak)

bérel mezőgazdasági földterületet,
valamint egész évben az egyéni és társas vállalkozá-
sok rendelkezésére áll alábbi szolgáltatásaival:

- mezőgazdasági gépi munkák (szántás, talaj-előkészítés, vetés, betakarítás stb.),
- növényvédelmi szolgáltatás, műtrágyaszórás,
- mezőgazdasági terményszárítás, -tisztítás,
- mezőgazdasági kistermelők növénytermelésének integrálása,
- szállítás, rakodás.

Várjuk megrendeléseiket!

Címünk: 5621 Csárdaszállás, Kossuth u. 13.
Telefon: 66/426-022, 426-036, Telefax: 66/426-056

Az ablak
teszi
a házat

***Ön megálmodja,
mi elkészítjük!***

**Műanyag
ablakok, ajtók,
téli kertek egyedi
méretre is!**

NÉMETH DEZSŐ,

5502 Gyomaendrőd, Fő út 81/1.

Telefon/fax: 66/386-328

**STÍLUS, ELEGANCIA,
GAZDASÁGOSSÁG**